Nr. 49. Kraków, Czwartek 30. Stycznia 1913. Rok XXXII.

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

	rocznie:	półrocznie:	kwartalnie:	miesięcznie
W miejscu	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
W Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 kor. 70 h.
z dwurazową „ „	38 „	19 „	9 kor. 50 h.	3 „ 20 „
W Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 koron	3 „ — „
W innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „ — „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do **Administracyi „N. Reformy“** w Krakowie.

Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41. Dla rozmów **zamiejscowych 1572.**
Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.

Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.

We Lwowie sprzedaż numerów po 12 hl.: w Biurze dzienników **S. Sokołowskiego,** ulica Jagiellońska 3 i w **Biurze Plohna,** ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOWA REFORMA

NUMER POPOŁUDNIOWY.

Prenumeratę przyjmują:

zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; **miejscową:** Administracya „Nowej Reformy“. — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We **Lwowie** Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sokołowski, ul. Jagiellońska 3. — W **Jarosławiu** A. Amster. — W **Tarnowie** M. Rockach. — W **Wiedniu** Herman Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W **Paryżu** Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, 61 Rue Rougemont.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz 15 h. — **Nadesłane** po 60 h. od wiersza. — **Głosy publiczne** po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — **Załączniki** do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Celem uregulowania nakładu prosimy o możliwie najwcześniejsze nadesłanie prenumeraty.

Administracya „N. Reformy“.

Z palcem na cynglu.

Kraków, 30 stycznia.

Stanowisko Rosyi jest bardzo zagadkowe. — Budzi ono wielki niepokój. „N. Freie Presse“ pracuje głównie w pokoju. Od kilku dni zamieszcza ona mnóstwo zapewnień i przysiąg rozmaitych osobistości mitycznych, że Rosya nie jest zagadkową, nie chce wojny, nie chce rozbijać koncertu, nie chce działać na własną rękę. Ten zapał wiedeńskiego organu hausistów giełdowych jest bardzo podejrzany. Potwierdza on tylko przypuszczenia, że Rosya knuje coś, co dla pokoju Europy może być niebezpiecznem.

Ale nawet wyraz „przypuszczenia“ jest eufemizmem. Istnieje bowiem pewność, że Rosya przygotowuje się do wojny i to w takiej skali, w jakiej tego dotąd nigdy nie czyniła. — Ten sam dziennik wiedeński przyniósł wszak niedawno wiadomości o ogromnych zbrojeniach rosyjskich. W kilka dni później potwierdził je inny dziennik wiedeński, w tych sprawach jeszcze lepiej informowany.

Ale gdyby nawet tych potwierdzeń i „rewelacyj“ nie było, zbrojenia i przygotowania wojenne Rosyi nie mogłyby ulegać wątpliwości. Z matematyczną koniecznością bowiem wynikają one z sytuacyi, którą wytworzyła wojna bałkańska.

Rosya przyszła do przekonania, że panowanie tureckie nietylko w Europie, lecz także w Azyi dojrzało do likwidacyi. Proces taki nie odbędzie się bez tarcia w najlepszym razie. Ambasador niemiecki w Konstantynopolu powiedział przecie, że dla Niemiec Turcya azyatycka jest „noli me tangere“. Półoficyalny „Local-Anzeiger“ berliński pospiesza potwierdzić tę opinię w całej jej rozciągłości.

W tych warunkach Rosya, jeżeli nie chce stać się podobną do Austryi, musi zbroić się na wszelkie nawet najgroźniejsze wypadki.

Zresztą Rosya nie stoi sama. Obok niej zbroi się także Francya. Za niemi zaś stoi Anglia, która całym tym ruchem umiejętnie dyryguje.

Skoro Bułgarya wypowiedziała już zawieszenie broni, nie czekając odpowiedzi nowego gabinetu tureckiego na notę zbiorową mocarstw, to widocznie zbrojenia jej protektorki i protektorek tej protektorki nie tylko odbywają się, ale są już na ukończeniu. Opinia publiczna nie zdaje sobie sprawy z faktu, że większość mocarstw europejskich z wyjątkiem jednej Austryi stanęła już na pozycyach — z palcami na cynglach.

Nie znaczy to, aby natychmiast musiała rozpocząć się wojna. Rozprawianie jednak w takich warunkach o pokoju jest czczą gadaniną. Z dnia na dzień, z godziny na godzinę rozszerza się kwestya wschodnia. Nie umiano zlokalizować jej problemów. W jaki więc sposób dałoby się zlokalizować niebezpieczeństwo wojny z postawienia tych problemów wynikające?

Bułgarya pierwsza zerwała zawieszenie broni. Ona bowiem jedyna jest w dalszej wojnie bezpośrednio zainteresowana, ponieważ w przeciwstawieniu do Grecyi i Serbii nie otrzymała jeszcze wszystkiego, czego pragnie.

Kwestya jednak granic tych pragnień pozostaje jeszcze ciągle otwartą. Przekonaliśmy się, że w miarę powodzeń pragnienia te rosły i będą rosły nadal. Dzisiaj Bułgarya chce Adryanopola. Czego zechce po nowem zwycięstwie, któż odgadnie. Mówią, że obecnie Bułgarzy ograniczą się do zdobywania Adryanopola, zachowując pod Czataldżą pozycyę wyczekującą. Jest to jednak tylko przypuszczenie, w najlepszym razie plan, który uledz może zmianie zależnie od postępowania Turków. Jeżeli rozpoczną oni ofenzywę, to Bułgarzy będą musieli zastosować się do niej. Rozgorzeje więc wojna na obu końcach Tracyi. Kwestya Konstantynopola odżyje na nowo w razie zwycięstw bułgarskich.

Rumunia wyrywa się z rąk swoim sojusznikom, aby skoczyć na Bułgaryę. Ci trzymają ją całą siłą i mówią — poczekaj jeszcze! Dla nich widocznie nie nadszedł jeszcze moment, w którym i one także z większą lub mniejszą chęcią będą musiały za swoje cyngle pociągnąć.

Po wypowiedzeniu zawieszenia broni.

(Telegram „Nowej Reformy“).

Wiedeń, 30 stycznia.

Z dniem dzisiejszym nastąpiło wypowiedzenie zawieszenia broni, co jednak nie oznacza jeszcze natychmiastowego rozpoczęcia kroków nieprzyjacielskich, albowiem, podług zawartych układów, kroki nieprzyjacielskie mogą się rozpocząć dopiero w cztery dni po wypowiedzeniu zawieszenia broni. Czy jednak rzeczywiście przyjdzie do ponownego wybuchu wojny, w tej chwili nie ma żadnej pewności. Być może, że Bułgarya chciała przez wypowiedzenie zawieszenia broni wywrzeć silniejszą presyę na Turcyę, która zwleka z odpowiedzią na notę mocarstw. Powszechnie jednak sądzą, że odpowiedź Turcyi na notę mocarstw wypadnie w duchu odmownym i ponowny wybuch wojny bałkańskiej stanie się nieuniknionym. Zawikłania, jakie mogą się wyłonić z tego powodu, są nieobliczalne. Rosya dziś wprawdzie kategorycznie zaprzecza wiadomościom o powołaniu **nowych rezerw, jednak paryski „Temps“ donosi z Petersburga, że Rosya nie będzie** mogła zachować się neutralnie, gdyby w razie ponownego wybuchu wojny bałkańskiej państwa bałkańskie miały ponieść klęskę i utracić to, co dotąd zdobyły.

Słychać także, że wśród państw bałkańskich panuje niezgoda. Grecya i Serbia są przeciwne dalszej wojnie, w której nie mogą już nic zyskać, a mogą stracić bardzo wiele.

„Die Reichspost“ zaś mimo zaprzeczeń rosyjskich podtrzymuje swoją wiadomość o mobilizacyi w Rosyi, której zarzuca prowadzenie dwulicowej polityki, bardzo jednak niebezpiecznej, jak to wynika ze stanowczego stanowiska, zajętego przez Niemcy na wypadek jakiejkolwiek odosobnionej akcyi Rosyi w Małej Azyi.

Sytuacya państw bałkańskich przedstawia się chwilowo w następujący sposób: Główne siły obu stron są skoncentrowane w trzech punktach: Nad Czataldżą, na półwyspie Gallipoli, i koło Adryanopola. Bułgarzy zgromadzili nad Czataldżą 125.000 ludzi, w okolicy Czorlu-Rodosto mają około 50.000 ludzi. Armia oblężnicza pod Adryanopolem liczy razem z Serbami około 100.000 ludzi. Ogółem oblicza generał Paprikow siły bułgarskie i serbskie, skoncentrowane w tych trzech punktach na 285.000 ludzi. Ponadto około Dimotiki znajduje się rezerwa bułgarska w sile 30.000 ludzi. Siły tureckie mają być znacznie mniejsze i mają wynosić ogółem 270.000 ludzi. Oprócz tego jednak odczuwa armia turecka brak artyleryi, którą prawie w całości straciła w dotychczasowych bitwach. Natomiast Bułgarzy sprowadzili w styczniu z Francyi 27 nowych ciężkich dział, które ustawili na pozycyach pod Czataldżą.

Wyjazd delegatów pokojowych.

Londyn, 30 stycznia.

Delegaci pokojowi państw bałkańskich chcą jutro opuścić Londyn. Delegacya każdego państwa bałkańskiego pozostawi jednak dalej w Londynie po jednym ze swoich członków.

Optymistyczny Wiedeń.

Wiedeń, 30 stycznia.

Zerwanie rokowań wywołało tu wielkie zdziwienie. Panuje tu jednak przekonanie, że do ostatecznego zerwania jeszcze nie przyszło i ponowne rokowania może wnet się rozpoczną, gdyż faktycznie delegaci państw bałkańskich nie czekali nawet na wręczenie odpowiedzi Turcyi na notę mocarstw.

Niezgoda wśród państw bałkańskich.

Belgrad, 30 stycznia.

Stosunki bułgarsko-serbskie znowu się zaostrzyły. Jak donoszą ze Skoplje, przyszło tam nawet do poważnych dyferencyj między Serbami a Bułgarami. Serbia jest za załatwieniem wszystkich kwestyj spornych przez sąd rozjemczy, złożony z zastępców mocarstw trójporozumienia. Co się tyczy Saloniki, proponuje Serbia utworzenie „condominium“.

Prasa bułgarska występowała w ostatnim czasie bardzo ostro przeciw Serbii, tak, że rząd **serbski widział się zmuszonym odebrać dwom dziennikom bułgarskim: „Rjecz“ i „Wecz. Poszta“ debit pocztowy.**

Niemcy a Mała Azya.

Berlin, 30 stycznia.

„Loc. Anzeiger“ donosi, że mowa wygłoszona przez ambasadora niemieckiego w Konstantynopolu bar. Wangenheima odpowiada w zupełności stanowisku zajętemu przez kierujące koła berlińskie w sprawie Małej Azyi. (Bar. Wangenheim oświadczył w tej mowie: Ani dziś, ani w przyszłości nikt nie będzie mógł sięgnąć po Małą Azyę, gdzie Niemcy mają swoje żywotne interesy. Prz. red.).

Austrya i Rosya.

Frankfurt, 30 stycznia.

„Frankf. Ztg.“ donosi, że dyferencye między Austryą a Rosyą w sprawie granic Albanii nie zostały dotąd wcale załagodzone. Chodzi głównie o żądanie Austryi, która żąda przyłączenia Skutari, Prizrenu i Ipeku do przyszłego księstwa albańskiego.

Nie będąc pesymistami — oświadcza „Frankf. Ztg.“ — musimy przecież przyznać, że kwestya spowoduje jeszcze niejedną trudność.

Bułgarski rozkaz dzienny.

Sofia, 30 stycznia.

Generał Sawow wystosował do armii bułgarskiej następujący rozkaz dzienny:

Okazało się w czasie rokowań pokojowych, że nieprzyjaciel nie chce odstąpić ani piędzi ziemi zdobytej przez naszą zwycięską armię, chce on zniweczyć to, co zdobyliście wy i wasi bracia, którzy polegli. Czyż bohaterowie z pod Seliklu, Kirkilisse, Bunar Hisar, Lüle Burgas i Czataldży puszczą bezkarnie tę obrazę armii zwycięskiej Bułgarów? Przygotujcie się więc do nowych zwycięstw. Męstwem dowiedziecie światu całemu i wrogowi, że ojczyzna bułgarska zasługuje na więcej niż tylko na szacunek.

Paryż, 30 stycznia.

„Temps“ donosi, że bułgarskie działania wojenne skierowane zostaną obecnie przedewszystkiem przeciw Adryanopolowi. Kroki wojenne pod Czataldżą zostaną podjęte dopiero po zdobyciu Adryanopola. Obecnie przesunięto ogromną ilość ciężkich dział pod Adryanopol.

Parlament niemiecki wobec wywłaszczenia.

(Telegram „Nowej Reformy“).

Berlin, 30 stycznia.

Z wielkiem naprężeniem oczekują dzisiejszego głosowania w parlamencie niemieckim nad wnioskiem Polaków, domagającym się udzielenia nagany kanclerzowi państwa z powodu wywłaszczenia. Na żądanie Polaków głosowanie będzie imienne.

Z wczorajszej dyskusyi okazało się, że większość parlamentu niemieckiego jest przeciw wywłaszczeniu.

Głosowanie nad wnioskiem Polaków miało się odbyć wczoraj, zostało jednak odroczone na dzisiaj na życzenie rządu, który chciał przeprowadzić rokowania z centrum, celem skłonienia go do wstrzymania się od głosowania. — Wczoraj jednak centrum kategorycznie oświadczyło się przeciw wywłaszczeniu, i, jak **przypuszczają, nie da się skłonić do opuszczenia Polaków w decydującej chwili głosowania. Jeżeli więc centrum głosować będzie za wnioskiem Polaków,** wniosek ten uzyska znaczną większość, albowiem, oprócz 18 Polaków, głosować będą za tym wnioskiem: 110 socyalistów, 90 posłów z centrum, Welfowie i Alzatczycy. Postępowa partya ludowa zaś wstrzyma się od głosowania.

W razie uchwalenia wniosku Polaków, zdarzy się po raz pierwszy, że parlament niemiecki udzieli nagany kanclerzowi państwa.

Głosy prasy.

Berlin, 30 stycznia.

Wczorajszą dyskusyą w parlamencie w sprawie wywłaszczenia zajmują się obszernie dzisiejsze pisma. „Berliner Tageblatt“ stwierdza, że reprezentanci dwóch trzecich stronnictw parlamentu wypowiedzieli się wczoraj przeciw wywłaszczeniu i potępili politykę antypolską rządu pruskiego. Dziennik ten ze szczególniejszą uwagą podkreśla poważną, spokojną, ale stanowczą mowę posła Morawskiego. „Local Anzeiger“ stara się osłabić wrażenie rozpraw polskich, twierdząc, że podczas dyskusyi było tak niewielu posłów w Izbie, że czasami miało się wrażenie, jakoby brakowało kompletu, potrzebnego do obrad. Cała dyskusya, zdaniem tegoż pisma, miała wrażenie zwykłej, czczej demonstracyi. „Vorwaerts“ zamieszcza obszerny wstępny artykuł o wczorajszem posiedzeniu, bardzo obszernie omawiając sprawę antypolskiej polityki Prus, która raz skończyć się musi. Dziennik ten obszernie podaje przemówienia posłów polskich.

Bank austro-węgierski w r. 1912.

Bank austro-węgierski ogłosił sprawozdanie za rok 1912, które niebawem będzie przedłożone generalnemu zebraniu. Ze sprawozdania tego wynika, że w roku ubiegłym na ciężkie straty narażeni byli zarówno ci, którzy zmuszeni byli pożyczki zaciągać i drogo je opłacać, jak i te sfery interesantów, które wogóle pieniędzy uzyskać nie mogły. Stan ten dał się dotkliwie uczuć całemu życiu gospodarczemu w monarchii, przedewszystkiem w ostatnich trzech miesiącach roku zeszłego.

Natomiast bardzo poważne zyski przypadają w udziale akcyonaryuszom Banku i administracyi państwowej. Dywidenda dla akcyonaryuszów wynosi 8·57 proc, czyli że jest tak wysoką, jakiej od lat 40 nie było, zaś administracya państwowa jeszcze nigdy nie miała z Banku tak wielkich zysków, jak obecnie. Stan ten tłómaczy się ogromnem zapotrzebowaniem kredytu w roku ubiegłym, co znów podniosło obroty bankowe do niebywałej dotąd wysokości. A ponieważ Bank nie zawiera i zresztą zawierać nie może żadnej transakcyi finansowej bez zysków, choćby nawet bardzo minimalnych, więc rzeczą jest prostą, że wobec zeszłorocznej depresyi finansowej, o ile z jednej strony traciło całe gospodarstwo ludowe, o tyle z drugiej zyskali akcyonaryusze Banku i administracya państwowa.

Bank nie ogłasza żadnego komentarza, a tylko z iście wielkopańską skromnością rzuca na papier suche cyfry. Są one aż nadto wymowne i ilustrują doskonale zeszłoroczną sytuacyę. Najważniejszemi są dane o kredytach, których Bank udzielił w eskoncie i lombardzie. I tak w roku 1912 eskontował ogółem 4,516.754 sztuk weksli, efektów i t. p. w kwocie 8 miliardów **453,941.503 koron. W r. 1911 wynosił eskont 4.010.374 weksli w sumie 7.7 miliardów koron. Zwyżka w porównaniu z r. 1911 wynosi obecnie około 11 proc.** Oczywiście Bank nie może zaspokoić wszystkich pretensyj i uwzględnić wszystkich żądań. Z powodu braku pieniędzy i innych względów Bank odmówił przyjęcia eskontu za 122·4 milionów koron, czyli 1·435 proc. z zaofiarowanej sumy wekslowej. W r. 1911 wynosiły odmowne odpowiedzi tylko 0·871 proc. Niekorzystne stosunki finansowe roku zeszłego wyrażają się dalej w tym fakcie, że weksle w łącznej sumie 36·22 milionów koron, czyli 0·341 proc. zeskontowanej kwoty, poszły do protestu. W r. 1911 protesty wynosiły tylko 0·178 proc. Liczba protestów wekslowych prawie się więc potroiła. Bank jednak w tym roku na protestach nie poniósł żadnych strat, bo jeżeli weksla nie wykupił dłużnik, zapłacić go musiał wierzyciel. Bank więc był zupełnie pokryty.

Interesujące cyfry zawiera sprawozdanie bankowe co do tego, jakie zapotrzebowania kredytowe były w Austryi, a jakie na Węgrzech. Już przed dwoma tygodniami w osobnym artykule zwróciliśmy uwagę na to, że Węgry otrzymały lwią część tego kredytu, Austrya natomiast za-

Władysław Bełza.

> O niech, jakie chcą poeci
> Marzą nieba, ideały
> W mojem niebie — małe dzieci
> Mojem niebem — świat ich mały!

W wierszu powyższym streścił swą działalność i cały swój życiowy program pisarz i poeta, który wczoraj we Lwowie ułożył się do snu wiecznego. Z Władysławem Bełzą zstępuje do grobu jeden z najpopularniejszych pieśniarzy polskich, którego imię znanem i szanowanem było nietylko przez starsze pokolenie, ale przedewszystkiem także przez tych maluczkich, którzy tak szczodrze ciepłem jego słowem się karmią, wbijając sobie w serca i pamięć proste wierszyki „Katechizmu polskiego dziecka“.

Są dziedziny twórczej pracy ducha ludzkiego, które większy laur, głośniejsze echo, większe hołdy i uznanie zapewniają swym pracownikom, niż to, które przypadło w udziale Władysławowi Bełzie, ale niewielu jest, którzyby tak serdeczne i miłe zostawili po sobie w pamięci całych pokoleń młodzieży wspomnienie, jak ten skromny, serdeczny pieśniarz, co budził w duszach dziecięcych poczucie polskości i rzucał w nie najszlachetniejsze ziarna miłości ojczyzny. Komuż bo z młodszego, a nawet i starszego pokolenia nieznanem było nazwisko autora „Matki“, „Abecadlnika w wierszach“, „Świętego Mikołaja“, „Katechizm polskiego dziecka“ i tylu innych utworów, które zasłyszane w dzieciństwie, na cały żywot potem zapadały w serca i umysły a kiełkując, bujny wydawały plon! Szczerze i serdecznie, z miłością i prostotą za serce chwytającą przemawiał Bełza i trafiał zawsze do serc swych młodych czytelników. A zasługę jego pomnaża mocny ton uczucia i głębokiego patryotyzmu. Najszlachetniejsze myśli, najwznioślejsze porywy, prawdziwe ziarna zdrowych i pouczających myśli umiał on przybrać w przystępne formy wiersza dla dzieci i pod tą postacią przemycać do umysłów i serc dorastającego pokolenia. W dwudziestu z górą książeczkach złożył Bełza swój dorobek poetycki dla młodzieży, a przecież była to mała tylko część całego plonu, jakim obdarzył piśmiennictwo ten cichy pracownik, fanatycznie w przeszłości jej literatury rozmiłowany i cały pracowity swój żywot na jej ołtarzu poświęcający.

A żywot miał Bełza bynajmniej nie usłany różami i dziw, że w tych warunkach i kolejach, jakie przechodził w życiu, zachował tyle niezamąconej pogody i optymistycznego na świat poglądu.

Urodzony w roku 1847 w Warszawie, syn Józefa, zasłużonego chemika i profesora instytutu agronomicznego w Marymoncie, kształcił się początkowo w gimnazyum warszawskiem. W roku 1865 wstąpił do szkoły junkierskiej w Kazaniu, ale snadź nie upodobał sobie wojskowego rzemiosła, gdyż w rok potem znalazł się już w Warszawie i rozpoczął ciężki żywot literata. — W dwa lata potem przybył do Krakowa i tu został lektorem ociemniałego Wincentego Pola. Żądza poznania świata i rozszerzenia widnokręgów swoich zapędziła go następnie do Paryża, gdzie znów zajął się nim sędziwy wieszcz Ukrainy Bohdan Zaleski. Dzięki jego pomocy wyjechał Bełza do Poznania i tam, wspólnie z E. Callierem, Wł. Kanteckim i Wł. Ordonem założył „Tygodnik wielkopolski“. Prawdziwą chlubą poety będzie na zawsze praca jego około stworzenia stałego teatru polskiego w Poznaniu, praca, w którą wlał nietylko cały zapał, ale także dużo sił i zdrowia. Jeździł po wsiach i miasteczkach i sam jeden zebrał przeszło trzydzieści tysięcy marek, które były zawiązkiem szczytnej idei. Teatr poznański stanął w roku 1872, ale rząd pruski, widząc w nim nazbyt gorliwego polskiego działacza, kazał mu opuścić granice Wielkopolski.

Z Poznania wyjechał Bełza do Pragi, gdzie zadzierzgnął węzły przyjaźni i literackich stosunków z Witosławem Halekiem i Janem Nerudą, poczem przybył do Lwowa i odtąd na stałe już tam pozostał. Dla chleba imał się początkowo pracy dziennikarskiej, a czując, że jeszcze potrzeba mu uzupełnić swe wykształcenie, zapisał się na wydział filozoficzny uniwersytetu i pilnie uczęszczał na wykłady Małeckiego, Pilata i Liskego. W roku 1882 z chwilą, gdy otrzymał stanowisko skryptora literackiego, a następnie sekretarza „Ossolineum“, znalazł materyalną podstawę bytu.

Zawsze ruchliwy i czynny, obok pracy w Zakładzie Ossolińskich rozwija Bełza skrzętną działalność na polu społecznem. W roku 1880 zakłada „Koło artystyczno-literackie“ we Lwowie, w roku 1886 „Towarzystwo literackie im. Mickiewicza“, pracuje jako ruchliwy członek dyrekcyi Towarzystwa sztuk pięknych, kieruje działem wydawnictwa książek szkolnych przy Ossolineum.

Są to tylko niektóre punkta działalności Bełzy, która była zdumiewająco wszechstronną. Obok pracy realnej w towarzystwach naukowych i artystycznych, oprócz uprawianej z zamiłowaniem poezyi, poświęcał się on ze zdumiewającą energią twórczości literackiej. Talent o rozległej skali, pozwala mu przerzucać się od poezyi do prozy naukowej, od studyów literackich do publicystyki, a wszędzie i zawsze cenić w nim trzeba nietylko ową Bożą iskrę talentu, która przychodzi ze szczerego natchnienia, lecz także sumienność i gruntowność w nabywaniu tego, co tylko rzetelną pracą da się uzyskać. Takiej pracy przykładem są przedewszystkiem wdzięczne studya literackie Bełzy „Miscellanea“ (Lwów 1896), szkic p. t. „Maryla“, liczne studya i przyczynki do literatury Mickiewiczowskiej, ogłaszane w „Pamiętniku literackim im. Adama Mickiewicza“, setki artykułów rozrzuconych w prasie peryodycznej.

Najtrwalszą i najcenniejszą pamiątką w bogatej spuściźnie Bełzy będzie jego poezya dla dzieci. Śmiało rzec można, że w chwili obecnej nie ma on sobie równego pod względem płodności i popularności wśród współczesnych polskich pisarzów. Niektóre z jego utworów, zamieszczone w książkach, przeznaczonych dla szkół ludowych, dotarły aż pod wieśniacze strzechy, i niema dziś z pewnością dziecka w inteligentnej rodzinie polskiej, któreby nie umiało na pamięć wzruszających wierszy Bełzy: „Matka“, „Ojczyzna“, „Katechizm dziecka“ i t. d. Liryk dawniejszego typu, wzorujący się na poezyi Lenartowicza, Pola i Syrokomli, uderza na przemian w dwie potężne struny swej lutni, jakiemi są: miłość ojczyzny i przywiązanie do ziemi ojczystej. Tkliwy, szczery i czuły, umie także zapłonąć świętem oburzeniem i zgrzytem ironii przerwać pogodną piosnkę, gdy ktoś niepowołany brutalną dłonią dotknie jego świętości, choć szlachetność form zwykła u niego w parze chodzić z czystością idei przewodniej, snującej się gdyby nić złota wśród wzorzystego pasma wszystkich bez wyjątku utworów pieśniarza. Owe też zalety uznali oddawna obcy, przyswajając wiele poezyj Bełzy niemieckiemu i czeskiemu piśmiennictwu.

A są w tej poezyi prawdziwe klejnoty myśli, prawdziwe wybłyski gorącej duszy wielkiego patryoty.

Oto np. wiersz z książki „Dla dzieci“, wydanej na obchód trzydziestopięciolecia jego literackiej pracy:

> O narodzie mój kochany
> Tytaniczne wiodłeś boje,
> Toteż straszne twoje rany
> Toż straszniejsze drogi twoje —
>
> Młodzi polska! W twojem łonie
> Ziarna tego wschodzi zaród
> Ty dziś stoisz na wyłomie
> Za ojczyznę i za naród!
>
> Tobie nasze strzedz ołtarze
> I nie puszczać korda z dłoni
> I stać wiernie przy sztandarze
> Archanioła i Pogoni.
>
> I z trudami walczyć śmiało
> Chociaż skroń się zleje potem
> I podążać siłą całą
> Za Białego Orła lotem.

W wierszu p. t. „Matka“, jakże serdeczną nutą potrąca o uczucie miłości, nazywając matkę aniołem:

> „Dziecię! Jest mnóstwo aniołów w niebie,
> Co każdy krok twój śledzą z obłoku,
> Lecz tu na ziemi, tak blisko ciebie,
> Czuwa twój anioł z łezką na oku.
> On cię osłania skrzydły swojemi,
> A więc go kochać i czcić potrzeba,
> Bo kto zasmuci anioła ziemi,
> To jakby smucił aniołów z nieba.

dowolić się musiała znacznie mniejszą kwotą. Cyfry w sprawozdaniu bankowem przytoczone potwierdzają najzupełniej te nasze uwagi. Bank w zestawieniu swem rozróżnia pomiędzy miejscowościami, w których wierzyciel wręczył Bankowi weksel, a miejscowościami, w których powinien być wykupiony przez dłużnika. Poniżej zamieszczona tabelka podaje zajmujące co do tego cyfry:

	Miejsce wręczenia milion. koron	Miejsce płatności milion. koron
Wiedeń	193.308	115.860
Filie austryackie	338.330	320.312
Budapeszt	435.565	347.559
Filie węgierskie	361.280	539.768
Filie w Bośnii	12.623	17.608
	1,341.107	1,341.107

Zestawienie powyższe wykazuje, że punkt ciężkości interesu wekslowego Banku znajduje się na Węgrzech. Co do miejscowości wręczenia, przypadło przy końcu roku zeszłego 58 procent zaofiarowanych weksli na Węgry, 39 procent na Austryę i 3 procent na Bośnię. Co zaś do miejsc płatności, stosunek procentowy przedstawia się następująco: Węgry 65 procent, Austrya 33 i Bośnia 2 procent. Z mniejsze akceptantami, to jest tymi, którzy są właściwymi dłużnikami, przypada więc na Węgry 65 procent. Ale wychodząc nawet z tego założenia, że wystawcy weksla absorbuje również kredyt wekslowy, to i tu przypada 58 procent na Węgry.

W dalszym ciągu sprawozdania podaje następujące cyfry: z weksli, które 31 grudnia roku zeszłego znajdowały się w portfelu wekslowym, było na łączną sumę 436 milionów koron płatnych w Austryi. Z kwoty tej przypadało na Wiedeń 115·8 milionów, na Galicyę i Bukowinę 143 miliony koron, Lwów był zaangażowany z kwotą 63·5 milionów (w roku poprzednim z 44 milionami), Kraków 15·4 mil., Czerniowce 14·9 mil., Stanisławów 10·6 mil., Tarnopol 8·1 mil. i Tarnów 6·3 milionami koron. Znacznie mniejszem było zapotrzebowanie kredytowe w innych krajach koronnych. Wprawdzie portfel wekslowy w Pradze wynosił 43·49 milionów, w Bernie 21·1 mil., w Gracu 11·2 mil., natomiast eskont w poszczególnych centrach ruchu handlowego był względnie mały, a mianowicie wynosił: w Tryeście 6·4 mil., Opawie 2·4 i w Ujściu 3·2 mil.

Również interesującym jest moment, podniesiony w sprawozdaniu, że weksle węgierskie w ogromnej części są wystawione na dłuższe terminy, aniżeli austryackie. W skutek statutu wolno bankowi eskontować weksle najdłużej na termin trzymiesięczny, a więc na 92 dni. Krótkoterminowy portfel świadczy o zdrowym i normalnym stanie. W Wiedniu przeciętny termin w roku ubiegłym wynosił 19 dni, w filiach austryackich 48, w monarchii, a więc w centrali wiedeńskiej i filiach, 3. dni. Natomiast przeciętność terminowa w Budapeszcie wynosi 38, filiach węgierskich 64, na Węgrzech zaś 49 dni. I pod tym względem ... kredytu ... zapotrzebowanie kredytu na Węgrzech ... intenzywniejsze, aniżeli w Austryi.

Lombard bankowy w roku ubiegłym doszedł również do niebywałej dotąd wysokości. Rozdzielał się bowiem przy końcu roku następująco:

	Koniec 1912 r. korony	Koniec 1911 r. korony
Wiedeń	114,840.300	85,296.200
Filie austryackie	114,780.500	43,629.600
Budapeszt	41,394.000	23,686.700
Filie węgierskie	83,987.800	34,122.900
Bośnia i Herceg.	11,500	24,800
Ogółem	355,014.100	186,760.200

Lombard jest — jak wiadomo — znacznie droższą formą pożyczania pieniędzy, ponieważ stopa procentowa jest o 1 proc. wyższa, aniżeli przy pożyczkach wekslowych. Mimo to w roku ubiegłym, mianowicie liczne Kasy oszczędności na prowincyi, nie mając wobec gwałtownego wycofywania wkładów innej drogi wyjścia, były zmuszone chwycić się tego sposobu. Chcąc uzyskać najpotrzebniejsze pieniądze, musiały w banku państwowym lombardować renty, obligacye, efekty i t. p. Za pożyczki lombardowe, które przy końcu roku wynosiły 355 milionów koron, złożono zastaw za 591 milionów papierów wartościowych, których przeciętna wartość kursu w łącznej sumie 529 milionów koron.

Cześć więc i kochaj matkę jedyną,
Bo to twój anioł, droga dziecino!

Pełnym prawdziwej poezyi, choć prostym w wyrażeniach i łatwo dla dziatwy zrozumiałym, jest zbiór utworów, noszący zbiorową nazwę „Dzieci i ptaszki“. W zbiorze tym jest i cykl p. t. „Dawni królowie tej ziemi“, gdzie poeta miłość Polski pragnie uczynić talizmanem dla młodzieży, czarodziejskim amuletem, chroniącym ją od wszelkich wrogich pokus:

„Patrz, miłość swą, co budzi dreszcze
I młode paki serduszko,
Zrodziła także wieś i wieszcze,
Jak nasz Mickiewicz, Kościuszko.
Niechże ten promień świętej miłości,
Który przyświecał tak wielu
I twemu życiu drogę oświeci
I niech się wiedzie do celu!

Talent Bełzy o skali rozległej, przysporzył piśmiennictwu plon bujny, pożyteczny i trwały. Nie tyle ze względu na polot natchnienia i artyzm formy, które nie sięgają w niego po nad miarę średnią, ile ze względu na swój dydaktyczny charakter pedagogiczny, spuścizna poetycka Bełzy trwale i chlubnie zapisała nazwisko jego w dziejach historyi literatury. Mieliśmy większych i mocniejszych w tonie i nastroju poetów, nie było żadnego, którego słowo tak łatwo, tak prosto trafiłoby do dusz dziecięcych jak Bełza, stworzył takie niepodzielnie władne królestwa myśli i słowa. Pospołu z Krasickim, Jachowiczem i Konopnicką świecić on będzie w poezyi dziecięcej, jako władca dusz, pisarz z Bożej łaski, którego plon ... ale czytelnicy ... z imieniem Bełzy ... dłoń pamięci i wdzięczności.

W. Pr.

Rozmiary zeszłorocznych operacyj bankowych wyrażają się i w tem, że obroty wynosiły 15·5 miliardów. Podnieść dalej należy, że punkt ciężkości przy pożyczkach hipotecznych znajdował się także na Węgrzech. Przy końcu roku wynosiły bowiem wszystkie hipoteki pożyczone 299·45 milionów koron. Z kwoty tej przypada 245 milionów na Węgry, a tylko 53·9 milionów koron na Austryę.

Ponieważ obrót Banku i w ogóle zakres jego zeszłorocznych transakcyj były niezwykle wielkie, więc też, jak już na początku podnieśliśmy, zyski doszły do niebywałej dotąd wysokości. Bank miał brutto zysku 65·6 milionów koron. Czystego zysku powstało 40 milionów, z czego akcyonaryusze otrzymają 18, administracya państwowa także 18 milionów koron, a 4 miliony przekazane będą do rezerw. Jeżeli uwzględnimy podatek dywidendowy, banknotowy i t. p., wówczas administracyi państwowej przypadnie w udziale około 28 milionów czystego zysku.

Na depresyi zeszłorocznej straciło ogromnie gospodarstwo społeczne w monarchii, natomiast ogromne zyski zapisują akcyonaryusze Banku i administracya państwowa.

Korespondencya „N. Reformy“.

Warszawa, 28 stycznia.

(Poseł Aleksiejew o sytuacyi politycznej. — „Polska intryga“ w Stambule. — Sazonow w kłopocie. — Tyleby odwlec. — Pogotowie wojenne wciąż w ruchu. — Wizykatorye neosłowiańskie. — Demonstracye, których nie było. — Brzemienna proklamacya. — Chybiony efekt. Bardzo zebranie ze smutnym epilogiem. — Lojalizm żydów).

Nadzwyczajnie, wprost zdumiewające uczynił odkrycie osławiony poseł tutejszy rosyjskiej narodowy Aleksiejew. Jak to zresztą zwykle, podczas każdego okresu feryi dumskich, zwołał p. Aleksiejew w ubiegłą sobotę swoich wyborców, przed którymi rozsnuwał swoje plany, zapatrywania i ideały. Dotknąwszy zaś obecnej sytuacyi politycznej wygłosił sążnisty panegiryk dla ministra Sazonowa, który tak mądrze kieruje polityką zagraniczną, że dzięki tylko Rosyi widmo krwawej wojny zostało zażegnane, a bracia Słowianie bez żadnej przeszkody osiągną owoce swoich sławnych zwycięstw.

W dalszym jednak ciągu stawianych optymistycznie horoskopów wyraził poseł Aleksiejew poważny niepokój z powodu ostatnich wypadków w Stambule, które mogą znów wprowadzić w kłopot dyplomacyę rosyjską. W tem miejscu nastąpiło właśnie to zdumiewające odkrycie, które brzmiało, według relacyi mojego wiarygodnego informatora, mniej więcej w tych słowach:

„Każdy powie — prawił Aleksiejew — że zamach stanu w Konstantynopolu zrobili Młodoturcy. Ale ja wam mówię panowie, że to dzieło nowej intrygi polskiej!“ Oczywiście, że istinnoruscy słuchacze ogromnie byli zaciekawieni, w jaki sposób ich sławny poseł dumski to swoje śmiałe i tak stanowcze orzeczenie uzasadni. A on, przypomniawszy, że głową rewolucyi Młodoturków jest Enwer bej, rzekł z tryumfującym uśmiechem:

— Publicznie przecież wiadomo, że Enwer bej nazywa się właściwie Borzęcki; jest synem polskiego buntownika (miatieżnika), który wyemigrował do Turcyi. Ten pół Turek a pół „polaczek“ pozostawał zawsze w najściślejszych stosunkach z rewolucyonistami polskimi, którzy nigdy nie przestawali i nie przestają za granicą spiskować przeciw Rosyi, łączyć się z najzaciętszymi wrogami słowiańszczyzny.

Wynalazcę nowej „intrygi polskiej“ gorąco oklaskiwano. Nie należy wątpić, że to „odkrycie“ pojawi się lada dzień na szpaltach gadzinówek rosyjskich.

Zaznaczając to przednie curiosum winienem stwierdzić, że jednak poseł Aleksiejew miał słuszność, gdy nadmienił o „kłopocie dyplomacyi rosyjskiej“ z powodu ostatnich wydarzeń w Stambule. Bo to jest bezwzględnym pewnikiem, że oficyalna carska Rosya za wszelką cenę pragnęłaby odwlec na możliwie najdłuższy przeciąg czasu akcyę wojenną. Że do wojny przyjść musi, o tem, począwszy od cara, a skończywszy na trochę myślącym oficerku, nikt ani na chwilę nie wątpi. Byleby tylko jak najpóźniej, byleby mieć jak najwięcej czasu dla możliwie intenzywnego szykowania i doskonalenia pogotowia wojennego. Każdy miesiąc, bal każdy tydzień zwłoki stanowi dla nas poważny atut — stwierdzają to jawnie sfery wojskowe.

Sporadyczna, nie ogłoszona urzędownie mobilizacya, rozpoczęta jeszcze w początkach października z. r., prowadzona jest w dalszym ciągu prawie w całem państwie. Wiem z miarodajnego źródła, że z jednego tylko powiatu warszawskiego (obejmującego ludne, fabryczne przedmieścia stolicy), w ciągu ostatnich trzech miesięcy powołano około półtora tysiąca t. zw. „zapasowych“, powysyłanych do najrozmaitszych pułków. Podobna „branka“ tych i owych rezerwistów, przeważnie z kontyngentu z lat 1905 i 1906, odbywa się wciąż w Warszawie. Nie tworzą się jeszcze wprawdzie nowe kadry, jak to bywa przy mobilizacyi jawnej, ale ci wszyscy powoływani rezerwiści zwiększają systematycznie kadry armii czynnej. Przy całej tajemniczości aparatu wojennego nie sposób ukryć tego znamiennego faktu, że liczba żołnierzy w rotach, batalionach i pułkach stale się zwiększa, aby otrzymać taką normę liczebną armii, jaka jest obowiązująca podczas wojny.

O ile jednak carska oficyalna Rosya nie ukrywa swego poważnego zakłopotania co do możliwych następstw wikłającej się wciąż sytuacyi politycznej, o tyle manifestuje bezwzględną pewność i stanowczość w systemie represyjnym wobec „inorodców“. Jeśliby nawet przewrotne artykuły wielu gazet rosyjskich, nawet lewicowych, wzywające Polaków z nadużyciem lisich komplementów do „zjednoczenia słowiańskiego“ — mogły złudzić jakichś nowych utopijnych neosławistów — aplikowane wciąż na skórze polskiej wizykatorye represyi leczą najoporniejsze organizmy z chorobliwej ugodowości. Wszak znów z powodu ubiegłej półwiekowej rocznicy powstania styczniowego mamy cały szereg takich represyj. Żadnych przecie jawnych demonstracyi nie było, a jednak ochrana policyjna potrafiła wywęszyć jakieś „niedozwolone obchody“. Więc np. uwięziono aż 30 uczniów jednej ze szkół prywatnych polskich, za urządzenie jakoby demonstracyjnego w dniu 23 stycznia nabożeństwa w kościele św. Krzyża.

Cała zaś ta „groźna“ manifestacya polegała na zamówieniu i wysłuchaniu mszy żałobnej. Badany kapłan, który tę mszę odprawiał, oświadczył zgodnie z rzeczywistością, że zamawiający podał taką intencyę: „Za dusze drogich mi osób w czyśćcu pozostające“. Uczniowie ci, odsiedziawszy dwudniowy areszt, mają być z decyzyi kuratora okręgu naukowego ze szkoły relegowani bez możności wstąpienia do innych uczelni. Mówią również o zaaresztowaniu w noc styczniową, kilkudziesięciu osób w jednem z mieszkań prywatnych.

„Przestępstwo“ polegało na tem, że zebrani słuchali odczytu o 1863 roku i deklamacyj patryotycznych.

Wielkie oburzenie wywołała w polskiej Warszawie rozrzucona w wielu tysiącach egzemplarzy proklamacya „socyaldemokracyi Królestwa Polskiego i Litwy“ urągająca w obelżywych wyrazach naszej narodowej rocznicy, natomiast sławiąca rocznicę Gaponowskiego pochodu do pałacu zimowego w Petersburgu w 1905 roku. Ponieważ w tem orędziu było kilka dygresyj piętnujących obecną akcyę przeciwżydowską z wychwalaniem wyborców na posła „towarzysza“ Jagiełły — odrazu stało się jasnem, na czyim żołdzie jest dziś ta organizacya socyalistyczna.

Jeżeli liczono na zahamowanie bojkotu antiżydowskiego wśród mas robotniczych sympatyzujących z czerwonym sztandarem — grubo się pomylono. Robotnicy po fabrykach nietylko darli owe proklamacye, ale w wielu wypadkach kolporterzy odezwy zostali mocno poturbowani.

Do szeregu znamiennych objawów carskiego lojalizmu wśród żydów przybywa nowy: Oto warszawska gmina żydowska, a za nią inne organizacye bóżniczne po wszystkich miastach wystąpiły z inicyatywą urządzenia obchodu jubileuszowego carskiej dynastyi. Zawiązują się już wszędzie żydowskie komitety jubileuszowe, projektujące różne wierno-poddańcze uroczystości i fundacye o charakterze „jewrejsko-ruskim“.

Polonus.

Kronika.

Kraków, 30. stycznia.

Mróz. Naśladując apostrofę Wallemsteina do Isolaniego, możemy dziś o mrozie powiedzieć: „Przychodzisz późno — ale jednak przychodzisz“. Dotychchasowa zima była właściwie tylko promesą na zimę, promesą, której realizacya, mimo kilkakrotnych zapędów, nie mogła dojść do skutku. Dzisiaj dopiero zima wystąpiła z mrozem, który na to miano zasługuje, termometr bowiem o g. 9 rano wskazywał 14° C. poniżej zera. W dodatku wiatr potęguje wrażenie zimna.

Reduta prasy. Sprzedaż biletów, prowadzona dzisiaj w dalszym ciągu w lokalu komitetu w hotelu Pollera wykazuje cyfrowo, jakie zainteresowanie wzbudza Reduta Prasy, punkt kulminacyjny tegorocznego karnawału. Obok biletów wstępu na salę, w które zaopatrują się zaproszeni, popyt obejmuje liczniej może niż w latach poprzednich bilety na galeryę, gdyż stały program, zapowiedziany po raz pierwszy budzi ogólne zaciekawienie.

Na cele Reduty prasy nadesłali: Janowie Frączkiewiczowie 30 K, Tadeuszowie Iskrzyccy 20 K, poseł Hipolit Śliwiński 50 koron, Ekso. Dawid Abrahamowicz 20 koron.

Pieniądze złożone są w administracyi „Nowej Reformy“.

Koło artystyczno-literackie i klub prawników odbyły wczoraj doroczne walne zgromadzenie pod przewodnictwem prezesa Dra Augusta Sokołowskiego. Z zeszłorocznego dochodu 26 398 K, po opędzeniu wydatków pozostał Tow. czysty zysk w kwocie 8.649 K, z czego 1000 K przeznaczono jako ratę na dar grunwaldzki oraz subwencye na „Macierz szkolną“, zakład w Pawlikowicach i na weteranów z 1863 r. W wyborach zarządu na prezesa powołano r. dw. Dra Antoniego Stawarskiego, na wiceprezesów Dra Augusta Sokołowskiego i r. Wilhelma Ursla. Do wydziału wybrani pp.: Teodor Axentowicz, Dr. Antoni Beaupré, Dr. Maryan Biliński, Dr. Franciszek Bylicki, Michał Chyliński, Dr. Jan Cieszyński, Dr. Karol Dawidowski, Julian Dobrzański, Dr. Tadeusz Federowicz, Hugo Flechner, Dr. Karol Seeliger, Edmund Klemensiewicz, Dr. Henryk Matusiński, Dr. Karol Górski, Dr. Józef Muczkowski, Dr. Juwenal Rozwadowski, Konrad Rakowski, Dr. Kazimierz Smolarski, Józef Winkowski, Dr. Gustaw Ujejski; do komisyi kontrolującej wybrani pp.: Jan Ćmikiewicz, Juliusz Krzykowski.

Akademia górnicza w Krakowie. Sekcya ekonomiczna krakowskiej Rady m. na wczorajszem posiedzeniu zastanawiała się nad sprawą wyszukania i wyznaczenia odpowiedniego gruntu pod budowę gmachu dla przyszłej Akademii górniczej, która to budowa jeszcze w roku bieżącym ma się rozpocząć.

Podczas obrad zwrócono uwagę na grunt między ul. Czarnowiejską, a przedłużoną ul. Czystą. — Sekcya nie powzięła na razie uchwały, lecz poleciła budownictwu miejskiemu, aby oprócz gruntu wspomnianego wyszukało jeszcze inne grunta, któreby się na rzeczoną budowę nadać mogły.

Sekcya przyznała komitetowi mogiły Kościuszki subwencyę w kwocie 1000 K na pokrycie kosztów naprawy kopca Kościuszki, uszkodzonego przez wielkie ulewy w kwietniu i maju 1912 r. Następnie zgodziła się sekcya na przyznanie kredytu dodatkowego na dodatkowe roboty przy budowie skrzydła w Akademii Sztuk Pięknych. W końcu załatwiła sekcya jeszcze kilka spraw, odnoszących się do nabycia gruntów na nowe ulice i na place w mieście.

Z karnawału. W Resursie urzędniczej odbyła się dnia 25 b. m. kostyumowa zabawa dla młodzieży. Doroczna ta zabawa ma już ustaloną tradycyę i cieszy się liczną frekwencyą. I w tym roku była niezwykle ożywioną, nie brakło też licznych efektownych kostyumów. Wyróżniały się zwłaszcza gustowne toalety: pierrotek, cyganki, pierrotów, Japonek, jockeya i rybaka. Do kadryla stanęło około 120 par. Tańce z werwą prowadzili pp. Władysław Pawlikowski i Roman Reklewski. Przygrywała orkiestra 100 p. p.

Dobiegający do końca krótki w tym roku karnawał notuje obok Reduty prasy, stanowiącej „clou“ karnawału, następujące jeszcze zabawy:

Ognisko nauczycielskie urządza w sobotę dnia 1 lutego zabawę taneczną w lokalu własnym, Rynek gł. l. 29. Bliższe szczegóły będą jeszcze podane.

Znicz, związek młodzieży polskiej w Krakowie, urządza w piątek dnia 31 b. m. zabawę taneczną w salach Towarzystwa technicznego. Bilety oraz zaproszenia nabywać można w lokalu Znicza (Floryańska, 16, II p.) od godz. 12—1 w południe i od 6—8 wieczór.

Klub pocztowy urządza w dniu 4 lutego, jako w ostatnim dniu karnawału, wieczorek wełniany. Lista zgłoszeń znajduje się u kursora Klubu przy ul. Lubicz l. 5, zaproszenia wydaje sekretaryat codziennie między 8—10 wieczór.

Orkiestra amatorska „Sokoła“ urządza dnia 2 lutego wieczorek taneczny w sali „Sokoła“ dla członków i ich rodzin. Początek o godz. 8 wieczór; czysty dochód przeznaczony na cele orkiestry.

Gal. Stow. podurzędników i służby państwowej w Krakowie urządza w dniu 1 lutego b. r. w sali Tow. strzeleckiego wieczór kostyumowy z kotylionem. Do tańca przygrywać będzie muzyka 20 p. p. pod batutą znanego dyrygenta p. Vesselego.

Wieczór Krakowianek. IX Koło T. S. L. im. Królowej Jadwigi urządza w Klubie pocztowym wieczór tańcujący dla dorastającej młodzieży. Zabawa zapowiada się bardzo dobrze. Zgłoszono już wiele kostyumów do krakowiaka, który miast kotyliona, odbędzie się z bukietami. Bilety wstępu po 2 K, familijne dla 4 osób 6 K. Studenci i akademicy płacą 1·20 K. Początek o godz. 9 wieczór. Dochód na cele oświatowe IX Koła.

V Kiermasz dla dzieci, połączony z wieczorną zabawą taneczną odbędzie się na rzecz ubogich abituryentów wyznania mojżeszowego w salach Klubu pocztowego w niedzielę dnia 2 lutego. Na program złożą się: przedstawienie „dzieci dla dzieci“, monologi humorystyczne, korowody, „wędki szczęścia“ i wiele niespodzianek. Szereg bajek i powiastek dla dzieci wygłosi p. Z. Braunówna, artystka teatru miejskiego. Powodzenie kiermaszu, zda się, zupełnie zapewnione.

Echa zgonu ś. p. Władysława Bełzy. Prezydent m. Krakowa dr Juliusz Leo przesłał z okazyi zgonu ś. p. Władysława Bełzy Zakładowi im. Ossolińskich we Lwowie telegram z wyrazami współczucia.

Stefi Geyer, znakomita wiolinistka, wystąpi w piątek 31 b. m. o godzinie 7½ wieczór w sali Starego Teatru. Pozostałe bilety do nabycia w kasie Starego Teatru (ul. Jagiellońska).

Z teatru miejskiego. W wesołej komedyi T. Konczyńskiego „Pani Bella“, którą teatr krakowski wystawia w sobotę 1 lutego, rolę tytułową objęła p. Jarszewska. Główniejsze role komedyi grają pp. Bończa, Bogusiński, Jednowski, Kosiński, Nowacki, Noskowski i Stanisławski.

W piątek 31 stycznia wystawionem będzie „Dożywocie“ Fredry, z p. Solskim w roli Łatki, po cenach popularnych.

Sprawy miejskie. Wczoraj odbyło się posiedzenie sekcyi prawniczej, pod przewodnictwem radcy miejskiego p. Klemensiewicza. Sekcya uchwaliła projekt regulaminu dla komisyi gruntowej, załatwiła szereg spraw osobistych, odnoszących się do służby miejskiej i ich rodzin, a w szczególności co do zaopatrzenia wdowiego, podwyższenia emerytury, udzielenia dodatków funkcyjnych, w sprawie etatu służby drogowej, i t. p. Wreszcie rozpoczęto obrady nad reformą administracyjnej części statutu miasta Krakowa.

Matura w terminie zimowym. Piśmienny egzamin dojrzałości w drugiej szkole realnej w Krakowie rozpocznie się dnia 3 lutego, a ustny dnia 7 lutego 1913 r.

Kurs narciarski w Zakopanem. Sekcya narciarska Akademickiego Związku Sportowego urządza w dniach 2 do 4 lutego w Zakopanem trzydniowy kurs narciarski dla początkujących. Kurs odbędzie się — w razie zgłoszenia się conajmniej 10 osób. — Na zakończenie kursu odbędzie się dnia 5 lutego wycieczka na Pośredni Goryczkowy. Udział w kursie dla członków A. Z. S. bezpłatny, dla nieczłonków 4 korony od osoby.

Zgłoszenia codziennie w Krakowie od 7 do pół do 9 w lokalu A. Z. S. Coll. Nov. sala II, parter na lewo; w Zakopanem u p. Oppenheima w domu turystycznym A. Z. S. Łukaszówki 4.

Wyjazd z Krakowa nastąpi w sobotę o godzinie 3·45 po południu.

Poświęcenie zakładu przemysłowego. Wczoraj wieczorem odbyło się wobec licznego grona osób ze świata przemysłowego i mieszczańskiego poświęcenie nowej, wzorowo urządzonej piekarni firmy Schmidt, znanej w Krakowie od lat kilkudziesięciu. Właścicielką firmy, która dawniej mieściła się u wylotu ul. Floryańskiej, a obecnie przemienioną została do własnego domu przy ul. Długiej l. 19, jest p. Ludwika Schmidtowa. Po uroczystości poświęcenia, goście oglądali nową piekarnię, urządzoną z uwzględnieniem wszelkich postępowych ulepszeń. Zorganizowaniem nowego tego przemysłowego zakładu, który obecnie posiada dwa wielkie sklepy, a mianowicie przy ul. Floryańskiej i przy ul. Długiej, zajmował się znany przemysłowiec tutejszy p. Antoni Tylko. Po uroczystem poświęceniu właścicielka firmy podejmowała zaproszonych gości kolacyą w sali Starego Teatru.

Odczyty Towarzystwa muzycznego. Przerwany na pewien czas cykl wykładów z historyi i estetyki muzyki, podejmuje znowu Towarzystwo muzyczne, którego staraniem wygłosi prof. dr Józef W. Reiss w poniedziałek dnia 3 lutego b. r. wykład „O muzyce programowej“. Względy popularyzacyi skłoniły Towarzystwo muzyczne, do ustanowienia możliwie nizkich cen wstępu, w kwocie 40 halerzy. Wykłady odbywają się w sali prób Towarzystwa muzycznego (plac Szczepański l. 1) o godzinie 6 wieczór.

Wycieczka narciarska w Tatry. Sekcya narciarska A. Z. S. urządza w dniach 1, 2 i 3 lutego, pod kierunkiem p. Swierza wycieczkę narciarską w Tatry z następującym programem: Wyjazd z Krakowa w sobotę 1 lutego o godzinie 3·45 po południu. Nocleg w domu turystycznym A. Z. S. w Zakopanem. Następnego dnia przejście Czerwonych Wierchów ze zjazdem do Doliny Kościeliskiej, nocleg na Hali Pysznej, drugiego dnia wejście na Kamienistą i Bystrą, nocleg na Pysznej, trzeciego dnia wejście na Starorobociański Wierch i powrót do Krakowa. Wycieczka jest dla wprawniejszych narciarzy. Zgłoszenia codzienne od 7 do pół do 9 w lokalu A. Z. S.

Obława policyjna. Dzisiejszej nocy zarządziła tutejsza policya obławę. Aresztowanych zostało około 50 osób obojga płci w rozmaitych zaułkach miasta. Między aresztowanymi znajduje się kilku poszukiwanych włamywaczy.

Archiwum Sapiehów. Książę Władysław Sapieha, który przed dwoma laty złożył w Ossolineum bogate archiwum rodzinne Krasiczyńskie, aby umożliwić pracownikom nauki korzystanie z cennych dokumentów i ksiąg, ogłasza obecnie w pismach odezwę, wzywającą wszystkie osoby posiadające jakiekolwiek listy lub archiwa, odnoszące się do rodziny Sapiehów, aby takowe składali w archiwum Krasiczyńskiem przy Ossolineum, ewentualnie odstąpili je w drodze kupna lub użyczyli do odpisów właścicielowi archiwum.

Udział Galicyi w wystawie kijowskiej, omawiany był na posiedzeniu galicyjskiego komitetu tej wystawy w dniu 15 b. m.

Komitet ten pod przewodnictwem marszałka krajowego, wysłuchawszy wywodów p. dra Łobaczewskiego — uchwalił nie brać oficyalnego udziału w wystawie kijowskiej, ze względu na ogólne położenie finansowe i gospodarcze naszego kraju — wezwał natomiast krajowy związek zdrojowisk i Związek turystyczny, ażeby wspólnie urządzili w Kijowie wystawę turystyczno-zdrojową, połączoną z wystawą przemysłu domowego ewentualnie ze sztuką.

Bal „Strzechy“ w Wiedniu odbędzie się w poniedziałek dnia 3 lutego 1913 roku w salach towarzystwa kupieckiego I Johanisgasse l. 4. Początek o godzinie 9 wieczór. Bilety przy kasie. Tańce prowadzić będzie dr Jul. Haraschin.

Zmarli:

Marya Fiedlerówna, nauczycielka w Falkmiechu, umarła w Krakowie 29 b. m. przeżywszy 30 lat.

Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza we Wiedniu. W niedzielę 2 lutego odbędzie się w sali „Gewerbeverein“ I. Eschenbachgasse 11, o godz. 3·30 popoł. odczyt pni A. Wyleżyńskiej: „O Arturze Grottgerze, jako malarzu powstania“, ilustrowany obrazami świetlnymi.

Tegoż dnia w dzielnicy X. Erlachgasse 96 (restauracya Reissa) o godz. 10 przedpoł. odczyt p. Ireny Izolskiej: „Rosya w ostatniem dziesięcioleciu“. (Drugi z tego cyklu).

Kinoteatr T. S. L. (Podwale 6). Najnowszy program kinoteatru (od piątku 31 b. m.) zaleca się doborem tak pod względem jakości, jak i treści obrazów. Atrakcyą programu będzie pierwszorzędna nowość, wystawiona zaledwie przed kilku dniami po raz pierwszy w Wiedniu p. t.: „Wesoła wdówka“. Jest to arcywesoła komedya w dwóch częściach, ułożona według libretta głośnej i popularnej operetki Flersa i Cavailleta (muzyka Lehara), zdjęta przez światową francuską fabrykę film „Eclair“. Na ekranie przedstawia się „Wesoła wdówka“ niemniej wytwornie i wspaniale, jak na deskach scenicznych. Inne punkty programu same rzeczy bardzo interesujące, a to: „Katoliccy misyonarze w Chinach“, prześliczne zdjęcie z natury; „W zaułkach Nowego Jorku“, wstrząsający dramat z życia wielkomiejskiego, aktualny przegląd tygodniowy „Gaumonta“, najnowsze, pełne życia i prawdy zdjęcia z terenu wojny p. t. „Bałkan w ogniu“, wreszcie komiczny obrazek „Willy i rzeźnik“.

Odznaczenia i mianowania. „Wiener Zeitung“ ogłasza nadanie godności tajnego radcy ministrowi rolnictwa Zenkerowi. Minister handlu zamianował starszego komisarza budownictwa Herscha Postera we Lwowie starszym radcą budownictwa.

Składki. Dla Tow. Szkoły ludowej złożyły uczenice VI kl. w Żywcu 1 K 48 h., jako pozostałość od szarfy do wieńca, złożonego na pomniku grunwaldzkim w dzień uroczystości styczniowej.

Na przytulisko weteranów z r. 1863 złożono: zarząd Kółka rolniczego w Jastrząbce 6 K jako nieprzyjętą ofiarę przez ks. Franciszka Mączkę za odprawienie nabożeństwa styczniowego; komitet obchodu uroczystości 50-lecia powstania w Mielcu 18 K 03 h., jako część ze sprzedaży kokardek na obchód, który się odbył przy licznym udziale mieszkańców Mielca i włościan z okolicy.

Dla A. Palkajowej złożył Tadzio Zając z Jasła 5 K.

Z kalendarza. We czwartek 30 stycznia: Martyny i Hiacynty m.; w piątek 31 stycznia: Piotra Nolask. Marceli; w sobotę 1 lutego: Ignacego i Brygidy.

Wschód słońca dnia 30 stycznia o godzinie 7 minut 19; zachód o godzinie 4 min. 29, długość dnia godzin 9 m. 10.

Z krakowskiego obserwatoryum. — Dnia 29 stycznia termometr doszedł od — 9·4 do — 7·1 Cels.; barometr wahał się.

Dnia 30 stycznia o godzinie 7 rano stan barometru 754·8 mm., termometru — 12·8 Cels.; — wiatr wschodni.

Zakopane. (Tel. Związku turystycznego.)

Ciepłota najwyższa — 4·8, najniższa — 8·2, Cels. — Ciśnienie powietrza 639. Kierunek wiatru północno-zachodni.

Prognoza: zmienne zachmurzenie. Śnieg suchy sypki. Warstwa gruba 25—30 cm.

Repertoar teatru miejskiego im. Słowackiego w Krakowie.

We czwartek: „Dyabeł i karczmarka“.
W piątek: „Dożywocie“.
W sobotę: „Pani Bella“.
W niedzielę po południ.: „Betleem Polskie“; wieczór: „Pani Bella“.

Teatr świetlny „Uciecha“ Starowiślna 16.

Bardzo urozmaicony program od soboty d. 2, do piątku d. 31 b. m. włącznie: Jazda Dunajcem przez Pieniny. Święto japońskie w Anamie. Bracia rywalami, amer. dramacik. Wiosna życia, film kolor. W mysiej łapce (kom.). Fałszywy alarm (humor.). Nadto inne obrazy. Zaślubiny w Żywcu przez sobotę i niedzielę.
W niedzielę od 2½ do 11. Codziennie od 4—10½.

Szkoła nauk społeczno-politycznych.

We czwartek od godz. 6—7 dr Reinhold: Encyklopedya prawa; od godz. 7—8 Radlińska: Konserwatoryum oświatowe.
W piątek od godz. 7—8: Dr Golińska: Dzieje doktryn ekonom.

Powszechne wykłady uniwersyteckie
w auli I szkoły realnej przy ulicy Studenckiej o godz. 6 wieczór. Wstęp 10 hal.

We czwartek: Prof. uniw. Jag. dr Stanisław Kutrzeba: „Ustrój Litwy do Unii lubelskiej“.
W piątek: Prof. Jan Paczowski: „Promienie widzialne i niewidzialne“. (3 go z.)

Z uniwersytetu ludowego.

We czwartek o godz. 7: dr Z. Daszyńska-Golińska: Polacy jako siła liczebna i moralna.
W piątek o godz. 7 doc. dr St. Loria: Od świecy do lampy łukowej (z doświadczeniami).
Wykłady odbywają się w sali przy ul. Zwierzynieckiej l. 14.

Repertoar teatru lwowskiego.

W piątek: „Taniec czynowników“.
W sobotę po poł.: „Kupiec wenecki“; wieczór: „Hugenoci“.

Rocznica styczniowa w kraju.

(Koresp. „Nowej Reformy“.)

Tarnów. Dwudniowy obchód rocznicy styczniowej rozpoczął się d. 25 b. m. nabożeństwem w kościele Misyonarzy, odprawionem przez ks. Tyczkowskiego. Kazanie wygłosił katecheta ks. Wątorek. Wieczorem odbyła się wieczornica w Sokole ku czci weteranów z r. 1863, zamieszkałych w Tarnowie. Toasty wygłosili: Bujnowski, burmistrz dr Tertil, prof. Język, dr Psarski, uczestnik powstania, prof. Wojciechowski, Turkiewicz uczestnik powstania, Habura, Fürhaus i Robaczowski. Nadto p. Spólnik odczytał piękny wiersz ad hoc napisany przez prof. Majchra, p. Kubicz swój własny utwór,

Na drugi dzień z parku Przybyłkiewicza, gdzie przemawiali: poseł Witos, dr. Pałecki i dr Kucharski do uczestników powstania, ruszył pochód ulicą Krakowską i przedefilował przed powstańcami, a następnie udał się na cmentarz. Tu nad grobem powstańców przemówił dr Tertil. Po południu w sali Sokoła odbył się odczyt prof. Grzymka, a wieczorem akademia. Na program złożyły się: produkcye muzyczne, żywe obrazy, deklamacye i odczyt prof. Dubiela.

Rzeszów. Dnia 26 b. m. obchodziliśmy rocznicę styczniową bardzo uroczyście. W kościele miejscowym odprawił nabożeństwo ks. kanonik Tokarski, kazanie wygłosił ks. Momidłowski. Po nabożeństwie pochód, obejmujący Radę miejską, stowarzyszenia i szkoły, wśród tłumu publiczności ruszył na cmentarz. W pochodzie szli czterej weterani z roku 1863: dr Adam Zagórski, Jan Mazarakl, Antoni Opolski, Jan Marcinkiewicz. Delegacyę włościan prowadził poseł Bomba. Na cmentarz przemówił weteran Mazaraki, poczem pochód powrócił do „Sokoła". Tu słowo wstępne wygłosił dr Krogulski, odczyt zaś prof. Ruczka. Na zakończenie muzyka drużyn Bartoszowych ze Swilczy i Staromieścia odegrała „Jeszcze Polska nie zginęła".

Jarosław. Dnia 26 b. m. miasto nasze i powiat obchodziły 50 rocznicę powstania styczniowego. Z kościoła po nabożeństwie ruszył pochód na cmentarz, gdzie znajduje się grób pułkownika ś. p. Czechowskiego, tudzież wznosi się krzyż pamiątkowy. Tu przemówił profesor Kuc. Wieczorem w sali „Sokoła" odbyła się uroczysta akademia.

Jasło. Rocznicę powstania styczniowego uczciła u nas przedewszystkiem Rada miejska przez uroczyste posiedzenie, na które zaproszono weteranów i publiczność. Burmistrz dr Baranowski przemówił pięknie o powstaniu z roku 1863. Na to odpowiedział jeden z weteranów, dr Macudziński, wzywając do pracy nad odrodzeniem ojczyzny.

Chrzanów. Dnia 26 b. m. obchodziliśmy 50 rocznicę ostatniej walki o niepodległość. Rano odbyło się nabożeństwo z kazaniem ks. Maja, zaś wieczorem w sali „Sokoła" urządzony został wieczorek. Po odegraniu przez orkiestrę „Chorału" przemówił dyrektor prywatnego gimnazyum dr Krajewski. Nastąpiła deklamacya druha Nowakowskiego, a naostatek odegrano sztukę w 5 aktach Henryka Stroki p. t. „Ofiary powstania". Reżyserował p. Grzędzielski, dekoracye pochodzą z pracowni p. Spitzlara w Krakowie.

Kęty. Miasto nasze święciło uroczyście 50 rocznicę powstania styczniowego w dniu 22 b. m. — Rano tłumny pochód udał się do kościoła, gdzie kazanie wygłosił ks. Krzemieniecki. Następnie ruszył pochód na cmentarz, gdzie odbyło się poświęcenie krzyża pamiątkowego po przemowie ks. gwardyana Manika. Następnie odbyły się równocześnie cztery odczyty, a mianowicie: w „Sokole", w seminaryum nauczycielskiem i obu szkołach ludowych. Naostatek w sali „Sokoła" odbył się uroczysty wieczór. Słowo wstępne wygłosił weteran z roku 1863, Zygmunt Kłodziński, poczem nastąpiły produkcye wokalno-muzyczne.

Bierzanów. W niedzielę po nabożeństwie w miejscowym kościele staraniem towarzystw „Czytelnia włościańska", Kółko rolnicze i Bratnia pomoc kolejarzy, odbył się uroczysty wieczór w sali Straży ogniowej. Zagaił go włościanin Kasper Madej, poczem śpiewał chór dziewcząt. Po odegraniu obrazka scenicznego „Nieskończony bój" przemówił rewident kolejowy p. Kazimierz Jacek, po nim zaś adwokat dr Weisło, który, jako pamiętający czasy z młodszych lat, podniósł olbrzymi postęp w zrozumieniu idei polskiej u włościaństwa. Dr Weisło zakończył swoją mowę oddaniem czci obecnemu w sali weteranowi z r. 1863, p. Trawińskiemu.

Myślenice. Staraniem komitetu pod przewodnictwem p. Klakurkowej święcono w dniu 22 b. m. 50 rocznicę powstania styczniowego. Z rana w kościele parafialnym odprawił ks. dr Kościołek uroczyste nabożeństwo, a ks. Krzysica wygłosił kazanie. Po nabożeństwie nastąpił pochód z muzyką do gmachu sokolego, gdzie prof. Lambert wygłosił odczyt o roku 1863. Po nim urządzono owacyę obecnemu tam uczestnikowi powstania p. Klebertowi, burmistrzowi i prezesowi miejscowego „Sokoła".

Wieczorem odbyła się akademia, w której wzięli udział: ks. prof. Nodzyński, chór pod batutą p. Kapturkiewicza, prof. Morawiecki, dr Stefański, Szczurowski, Kuczkowski.

Budzów (powiat myślenicki). Staraniem kierownika tutejszej szkoły p. Piotrowskiego odbył się u nas uroczysty obchód 50 rocznicy powstania. Po nabożeństwie w kaplicy plebańskiej odbył się poranek w sali szkolnej, gdzie słowo wstępne wygłosił ks. Józef Gros, a odczyt p. Książkiewiczówna. Następnie były żywe obrazy z deklamacyą p. Tonkinównej i śpiewy chóru dzieci szkolnych pod batutą p. Mastonia.

Dąbrowa. W niedzielę d. 26 b. m. z powodu 50 rocznicy powstania styczniowego odprawione zostało w kościele uroczyste nabożeństwo. Kazanie wygłosił ks. kanonik Konieczny. Wieczorem odbył się w sali Rady powiatowej wieczorek. Chór sokoli pod batutą p. Winka odśpiewał kilka pieśni, poczem p. rejent Braun dał barwny obraz ostatnich bohaterskich porywów o niepodległość. Na zakończenie odegrało Kółko dramatyczne Sokoła sztukę: „Za sztandarem". Na uroczystym wieczorze obecnym był uczestnik powstania p. Feliks Kownacki ze Smykowa, 70-letni starzec, lecz jeszcze zdrów i krzepki, któremu złożono hołd. Pan Kownacki należał do oddziałów powstańczych Czachowskiego.

Maków. Półwiekową rocznicę walki o niepodległość w 1863 obchodziło miasteczko nasze uroczyście staraniem miejscowego gniazda Sokolego. Uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w miejscowym kościele parafialnym. Wieczorem znowu odbył się w sali Sokoła uroczysty wieczór, który rozpoczął się odczytem o r. 1863, wygłoszonym przez p. Bocheńskiego, poczem miejscowe Koło amatorów odegrało dramat Urbańskiego i „W katordze".

W szeregu wsi okolicznych odbyły się także obchody styczniowe.

Marcyporęba. Lud tutejszy obchodził godnie 50 rocznicę walki o niepodległość. Po nabożeństwie w kościele lud z dziatwą szkolną udał się do szkoły. Odczyt o powstaniu wygłosił kierownik szkoły p. M. Galus, poczem nastąpiły deklamacye i śpiewy.

Gdów. Dnia 22 bm. święciliśmy rocznicę styczniową. Obchód rozpoczęła msza św., celebrowana przez ks. Smołkę, kazanie wygłosił ks. Matysiak, poczem w miejscowej szkole odbył się poranek, na którego program złożyły się śpiewy, deklamacye i odczyt p. Kopecia. Obchód zamknął uroczysty wieczorek w tutejszej czytelni, gdzie po odczycie, wygłoszonym przez p. G., odśpiewano szereg okolicznościowych wierszy i odśpiewano wspólnie patryotyczne pieśni.

Ropczyce. W szkole męskiej odbył się poranek z powodu rocznicy styczniowej. Przemówił do dzieci szkolnych p. Franciszek Bursztyn. Mieszkańcy miasta Ropczyc urządzą wielki obchód d. 3 lutego.

Rudnik nad Sanem. Tutejszy „Sokół" dla uczczenia rocznicy powstania styczniowego urządził dnia 25 b. m. rano żałobne nabożeństwo za poległych z kazaniem, a wieczorem akademię.

Sambor obchodził rocznicę dnia 22 bm. Rano odbyło się nabożeństwo w farze, a wieczorem urządziła młodzież pochód pod pomnik Kościuszki, gdzie przemówił p. Kron. W sali Sokoła odbyła się akademia, którą zagaił dr Potocki. Deklamował p. Stefanowski, a następnie publiczność ze wzruszeniem oglądała żywe obrazy układu dyrektora Krotochwili.

---

† Kazimierz Laskowski.

W uzupełnieniu zamieszczonego w porannem wydaniu telegramu o śmierci poety Kazimierza Laskowskiego, podajemy za pismami warszawskiemi krótkie daty biograficzne o zmarłym.

Ś. p. Laskowski urodził się w 1861 roku we wsi Tokarnin, w jędrzejowskiem, z ojca Tomasza, właściciela dóbr ziemskich i Waleryi z Rakowskich. Uczęszczał do szkół w Krakowie i wyższe studya odbywał w Niemczech, poczem osiadł we wsi Podgaje, skąd pisywał korespondencye i ulotne humorystyczne wiersze.

W 1892 roku przeniósł się do Warszawy i wstąpił do redakcyi „Słowa". Pisywał w „Gazecie Warszawskiej", „Wieku", „Kraju", „Wędrowcu", „Tygodniku Ilustrowanym", „Kuryerze Warszawskim", ostatnio w „Gońcu".

Napisał powieści: „Parcelacye", „Zużyty", „Kulturträger", „W ojców ślady", „Na giełdzie cnoty", „Licytanci", „Dla zabicia czasu", „Chłopska dola", „Kosztowni dobrodzieje", „Dygnitarze wioskowi", „Z powrotem" itd.

Poezye: „Wiersze i śpiewki" (serya I i II), „Z chłopskiej piersi" (serye I, II, III, IV, V), „Bańki mydlane", „Z pod serca", „Z majowych dni", „Melodya", „Pozwól mi mówić".

Na scenę napisał utwory: „Pogrzeb", tryptyk, do spółki z Junoszą, „Bieda", baśń sceniczna (do spółki z Bolesławskim) i t. d.

Przed kilku laty zaczął redagować pismo p. t. „Wieś ilustrowana", które poprowadził znakomicie, tworząc wydawnictwo obrazkowe niepospolitej miary. Swieżo założył dwutygodnik „Wieś i dwór", zapowiadający się również świetnie.

Byłby pisał i tworzył... Smierć nie pozwoliła mu dośpiewać ostatniej zwrotki piosenki, którą snuł tak czarownie i śpiewał tak pięknie...

Przed nową wojną.

(Telegr. „Nowej Reformy" z 30 stycznia.)

Konflikt rumuńsko-bułgarski.

Londyn. W protokole pisemnym spisanym przez Danewa i posła rumuńskiego w Londynie Mizu, żąda Rumunia odstąpienia jej terytoryum, położonego między granicą dzisiejszą, a linią, która rozciąga się od Turtukaja, powyżej Silistryi do punktu oddalonego o 20 kilometrów na południe od Silistryi nad morzem Czarnem. Bułgarya natomiast ofiarowuje Rumunii zniesienie wszystkich fortyfikacyj Silistryi i odstąpienie jej wąskiego pasa ziemi, położonego na południe od Mangalii i przyznanie narodowych gwarancyj dla Kucowołochów w Macedonii.

Odpowiedź Turcyi.

Konstantynopol. Odpowiedź Turcyi na notę mocarstw dziś lub jutro będzie wręczona ambasadorom mocarstw. Jak słychać, w nocie tej będą zawarte także żądania natury gospodarczej, które Anglia raz już odrzuciła, n. p. podwyższenie ceł importowych o 15% i opodatkowanie cudzoziemców.

Rozpoczęcie wojny w niedzielę.

Londyn. W kołach delegatów bałkańskich opowiadają, że w niedzielę rozpocznie się bombardowanie Adryanopola, bez względu na odpowiedź Turcyi na notę mocarstw.

Bułgarya jest przekonana, że krótka wojna, która niewątpliwie zakończy się nowemi zwycięstwami państw bałkańskich, przyspieszy zawarcie pokoju.

Przeciw młodoturkom. — Demoralizacya w armii tureckiej.

Constanza. Z Konstantynopola donoszą: Oficerowie, zwolennicy Ligi wojskowej, uchwalili manifest do armii, wzywający ją do obalenia rządów młodotureckich przez zbrojną manifestacyę.

W Konstantynopolu bawi kilkuset oficerów, którzy opuścili pozycye pod Czataldżą i bez urlopów przybyli do Konstantynopola, gdzie urządzają tajemne zgromadzenia polityczne.

W armii tureckiej panuje demoralizacya i zupełny brak dyscypliny.

Proklamacya młodoturecka.

Konstantynopol. Komitet młodoturecki ogłasza proklamacyę, zapowiadającą utworzenie komitetu obrony kraju. Proklamacya wywodzi:

Od sześciu stuleci Turcya nie znajdywała się w podobnem położeniu. Ojczyzna znajduje się w niebezpieczeństwie; jest naszym obowiązkiem aż do ostateczności bronić uświęconej ziemi naszych przodków, naszej wiary, ojczyzny, narodowości i honoru. Jeżeli zaniedbamy spełnić obowiązek nasz, potępią nas potomkowie i historya. Powzięliśmy ostateczną uchwałę, zmierzającą do tego, aby utrzymać zwierzchność otomańską nad Adryanopolem i wyspami i bronić wszystkich innych przez nieprzyjaciela obsadzonych ziemi naszych, praw i interesów narodowych. Wzywamy wszystkich Turków, by nam pomogli. Chętnie przyjmiemy każdą rękę, która się do nas wyciągnie dla ratunku ojczyzny.

Klęski Greków.

Konstantynopol. Turecki komendant Janiny donosi telegraficznie, że pobił tureckie wojska. Około **600 Greków padło na placu**, wielu dostało się do niewoli. Grecy wpadli w zasadzkę.

Konstantynopol. Ministerstwo wojny otrzymało od komendanta Janiny telegram donoszący, że armia nieprzyjacielska od 20 dni jest nieczynną i zajmuje stanowisko obronne. Oddział nieprzyjacielski, który znajdował się koło Aidonac, został odparty. Na zachód od Mecowo przyszło do starcia między oddziałem tureckim a dwoma batalionami Greków. Greków odparto.

Sazonow o polityce Rosyi.

Petersburg. Minister spraw zagranicznych Sazonow oświadczył współpracownikowi „Birż. Wied.", że w Londynie odbywa się w dalszym ciągu wymiana zdań między dyplomatami europejskimi. Chwilowo najdrażliwszą kwestyą jest sprawa ustalenia granic Albanii. Dyplomacya rosyjska stara się o ile możności popierać słuszne żądania Grecyi i Czarnogóry, stara się bronić interesów słowiańskich i pogodzić je z interesami mocarstw, aby utrzymać pokój.

Znamienny objaw.

Berlin. Banki rosyjskie wycofały wszystkie swoje depozyta umieszczone w bankach niemieckich. Depozyta te wynoszą 700 milionów marek.

Z giełdy.

Wiedeń. Wiadomość o wypowiedzeniu zawieszenia broni wywołała na giełdzie spadek kursów. Papiery spadły o 4—5 koron. Później nastąpiło małe uspokojenie.

Berlin. Z Odessy donoszą dzienniki tutejsze: Armeńczycy, zamieszkujący wilajety azyatyckie, są rzekomo wystawieni na wielkie niebezpieczeństwo ze strony Kurdów i uciekają do konsulatów rosyjskich, albowiem władze tureckie są za słabe, aby ich wziąć w obronę.

Z Rady państwa.

(Telegramy „N. Reformy" z d. 30 stycznia.)

Wiedeń. Na dzisiejszem posiedzeniu Izby posłów toczyła się w dalszym ciągu dyskusya nad ustawą o epidemiach.

Poseł Starck zgłosił wniosek o utworzenie kąpieli w kopalniach, poczem przemawiali mówcy generalni Habermann i Adler. Następnie rozpoczęło się głosowanie.

Z komisyi finansowej.

Wiedeń. Na posiedzeniu komisyi finansowej zawiadomił przewodniczący, że wpłynęło 242 petycyj Izb handlowych, przemysłowych i różnych korporacyj przeciw wglądowi w księgi handlowe. Obradowano nad 4 rozdziałem ustawy o podatku osobisto-dochodowym. Przemawiali pos. Abrahamowicz i Łukaszewicz. Dalszy ciąg obrad dzisiaj.

Z komisyi socyalno-politycznej.

Wiedeń. W komisyi socyalno-politycznej szef sekcyi Mataja oświadczył, że rząd także dzisiaj jest zasadniczo przeciwnym usunięciu książek robotniczych, które leżą w interesie ochrony robotników.

O zniesienie opłat szynkarskich.

Wiedeń. Przybyła tu deputacya szynkarzy galicyjskich, złożona z prezesa Janowicza i członków Loewenhecka, Arnolda i Herolda, w sprawie zniesienia t. zw. opłat szczególnych (Besondere Abgaben), które zwłaszcza w Galicyi mają charakter szykan. Byli ministrowie skarbu Biliński i Korytowski przyrzekli byli za czasów swojego urzędowania zniesienie tych opłat w razie zaprowadzenia nowego podatku spirytusowego. Deputacya prowadzona przez posłów Raucha i Stesłowicza udała się do ministrów Długosza i Zaleskiego i referenta posła Steinwendera. Zarówno ministrowie jak i referent dali przychylne odpowiedzi. Referent Steinwender przyrzekł, że jeżeli Koło polskie postawi w komisyi finansowej odpowiedni wniosek, on się temu nie sprzeciwi.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy"

z 30. stycznia.

Wiedeń. Cesarz cieszy się bardzo dobrem zdrowiem. Ze względu na stan temperatury nie weźmie cesarz udziału w pogrzebie arcyks. Rainera. Również arcyks. Marya ze względu na podeszły wiek nie weźmie udziału w pogrzebie męża.

Austrya musi być niemiecka.

Wiedeń. Dzienniki donoszą z Wels, że arcyks. Rainer, który tam bawił przed kilku laty, w rozmowie z tamtejszym burmistrzem dr. Schauerem wyraził przekonanie, iż Austrya musi i może być rządzona tylko po niemiecku. O rządach czeskich, polskich lub słowieńskich nie może być mowy — Polacy nie znieśliby rządów czeskich, a Czesi niechcieliby rządów polskich. Rządy niemieckie są zaś niejako pośrednikiem między wszystkiemi sprzecznemi interesami i narodowościami.

Nowa pożyczka.

Budapeszt. Rząd węgierski zamierza zaciągnąć w przyszłym tygodniu nową pożyczkę.

Program rządu Lukacsa.

Wiedeń. Przybył tu węgierski prezydent ministrów Lukacs, który tu odbędzie liczne konferencye. Dzienniki donoszą, że rząd Lukacsa zdecydowany jest przeprowadzić jeszcze reformę wyborczą, rewizyę regulaminu, jako też zwołać na kwiecień sesyę delegacyjną dla uchwalenia nadzwyczajnych wydatków wojkowych i wydatków na nowe dreadnoughty, jako też dla uchwalenia kredytów na stałe utrzymanie znacznie większych garnizonów w Bośni i Dalmacyi. — Dopiero po załatwieniu tych wszystkich spraw gabinet Lukacsa ma ustąpić, poczem dopiero przyszłoby do porozumienia między partyą pracy a opozycyą. Na czele partyi pracy stanie wtedy hr. Khuen-Hedervary. Prawdopodobnie razem z Lukacsem ustąpiłby i prezydent Sejmu Tisza.

Olbrzymie moździerze.

Wiedeń. W najbliższym czasie rozpoczną się próby strzelania z nowych moździerzy o kalibrze 42 cm. (!). Olbrzymie te moździerze wyrzucają pociski na odległość 14 kilometrów.

O nagrodę pokojową Nobla.

Sztokholm. Międzynarodowa grupa parlamentarna postanowiła zaproponować komitetowi Nobla belgijskiego senatora Lafontaine, jako kandydata na nagroda Nobla.

Praga. „Prawo Lidu" donosi, że poseł Masaryk jest kandydatem do nagrody pokojowej Nobla.

Po zamknięciu kroniki.

Kraków, 30 stycznia.

Skutki. Na pogotowie ratunkowe zgłosiło się dzisiaj rano trzech akademików, którzy na rannym spacerze odmrozili sobie uszy. Wszystkich zaopatrzył lekarz pogotowia.

Proces dra Augustyna Wróblewskiego. Przed trybunałem krajowego sądu karnego w Krakowie rozpoczęła się dzisiaj ponowna rozprawa przeciwko znanemu działaczowi drowi Augustynowi Wróblewskiemu.

Obszerny akt oskarżenia zarzuca obwinionemu zbrodnię obrazy religii, popełnionej w listopadzie 1910 r. na odczycie o monizmie w obecności małoletnich studentów, pobicie funkcyonaryusza policyjnego, celem uniemożliwienia aresztowania oskarżonego, ciężkie uszkodzenie ciała agenta Czupila, stawianie policyi oporu, przedrukowanie skonfiskowanego artykułu i urządzenie zgromadzenia bez zawiadomienia policyi.

Rozprawa odnośnie do sprawy obrazy religii jest tajną. Przewodniczy st. radca Jasiewicz, oskarża prokurator dr Sozański, bronią adwokaci dr Drobner i dr Moskwa.

Oskarżony przesłuchany zeznał, że traktował wykład o monizmie naukowo i obelżywych wyrazów nie używał. Podczas tego przesłuchania przyszło do scysyi między drem Drobnerem a przewodniczącym trybunału. Dr Drobner za wyrażenie „ja się trybunału nie boję", został skazany na 50 koron grzywny z tem, że w razie powtórzenia się podobnego czynu trybunał odbierze mu głos.

Do rozprawy wezwano 9 świadków, w tem siedmiu funkcyonaryuszów policyjnych. Pierwsza zeznawała Marya Jamkowa, gospodyni, która wynajmowała drowi Wróblewskiemu pokój. Jamkowa zeznała pod przysięgą, iż słyszała przez drzwi, ów odczyt i była tak oburzona bluźnierczemi wyrażeniami oskarżonego, iż natychmiast wypowiedziała mu mieszkanie. Na odczycie tym widziała, oprócz starszych robotników, także 14—16-letnich studentów w mundurkach szkolnych. Dr Wróblewski w odpowiedzi zaznaczył, że świadek nie zrozumiał naukowego odczytu.

Nastąpiło dalsze słuchanie świadków. Rozprawie przysłuchuje się liczna publiczność.

Skandal policyjny na balu. Dzienniki niemieckie z oburzeniem donoszą o zachowaniu się policyi na balu prasy w Monachium, zabawie, gromadzącej najwykwintniejszą publiczność stolicy bawarskiej. Czterej urzędnicy policyi kryminalnej czuwali nad zachowaniem się uczestników i uczestniczek balu, którym widocznie władza policyjna nie ufała „in puncto" przyzwoitości. W środku sali stał policyjny dozorca tańców, który czuwał nad tem, ażeby naprzykład „twostep" tańczony był bez obrazy moralności. Ów dozorca rzeczywiście zatrzymał w tańcu cały szereg par, panów i panie z najlepszego towarzystwa, zarzucając im, że się zachowują nieprzyzwoicie. Panów — powiada „Berliner Tageblat" — traktowała policya jak alfonsów. Gdyby coś podobnego zdarzyło się w Berlinie, możnaby to jeszcze zrozumieć, ale w Monachium podobny występ policyi budzi powszechne oburzenie i osłupienie.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

NADESŁANE.

Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

†

JAN DOŁKOWSKI
emeryt. kapitan 20 p. p.
zmarł dnia 28 stycznia w Krakowie.

Zmarły przebywał przez długie lata w Białej i brał żywy udział w obronie spraw polskich.

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 30 stycznia. (Giełda południowa).
Marki 118·—. Renta majowa 84·45 Renta koronowa węgierska 84·15 Akcye austr. zakł. kred. 613·50. Akcye węg. zakł. kred. 807·—. Akcye Anglobanku 328·50, Akcye Unionbanku 6[illegible]3·—. Akcye Bankvereinu 505·75. Akcye Landerbanku [illegible]04·—. Akcye kolei państwowych 699·50 Lombardy 104·50 Akcye fabryki broni 913·— Akcye tytoniowe 313·—. Alpiny 1006·50. Rima Murany 703·—. Akcye praskiego Tow. żelaznego 33·63. Losy tureckie 221·—. Ruble 254·50. Skoda 785·—. 4½ proc. Listy zastawne Banku galic. dla handlu i przem. —·—.
Usposobienie: spokojne.

Berlin, 30 stycznia. (Giełda poranna).
Akcye kredytowe 197·25. Tow. dyskontowe 189·50.
Usposobienie: ustalone.

Giełda warszawska.

Warszawa, 30 stycznia.
4-procentowa renta rosyjska 93·25 rub.; premiówka z 1864 roku —·— rb.; premiówka z 1866 roku 31 —; 4½-proc. obligacye m. Warszawy 83·—; 5-proc. pożyczka rosyjska i emisyi 96·— rb.; 5-proc. pożyczka III emisyi 370·50; szlacheckie 311·—; 4½-proc. listy ziemskie 87·80 rb; 4-proc. listy ziemskie 83·25 rb.; 4½-proc. listy zast. Tow. Kred. Polskiego 88·55 rb.; 5-procent listy miasta Warszawy 90·50 rb.; 4½-procentowe listy miasta Warszawy 86·15 rb.; 5-procentowe listy łódzkie 87·55 rub.; 4½-proc. listy łódzkie 89·70 rb.; akcye Banku handl. m. Łodzi 420·— rb.; akcye Banku handlowego warszawskiego 427·— rb.; akcye warszawskiego Banku handlowego VII emisyi 436·50 rb.; Bank dyskontowy warszawski 461·— rubli; Cukrownie 297·50 rubli; Starachowice 283·— rb.; Lilpop 139·— rub; Rudzki 125·50. Rudzki nowe 127·— rb.; Zawiercie 275·— rb.

Giełda zbożowa.

Budapeszt, 30 stycznia. Targ zbożowy.
Pszenica na kwiecień 11·80 do 11·81; pszenica na maj 11·94 do 11·95; pszenica na październik 12·28 do 12·29, żyto na kwiecień 10·16 do 10·17; owies na kwiecień 10·68 do 10·69; kukurudza na maj 7·74 do 7·75; rzepak na sierpień 16·10 do 16·20.
Oferty: mierne. Chęć kupna: mierna: Usposobienie: przyjemniejsze; zimno.

L. 293. 1162 2 8

Ogłoszenie konkursu.

Wydział Rady powiatowej w Żywcu rozpisuje konkurs na posadę **kierownika** Powiatowego Biura pośrednictwa pracy w Żywcu, z płacą o rocznych 1200 koron i 10% prowizyą od opłat pobranych przez Biuro za skuteczne pośrednictwo.

Posada na razie prowizoryczna.

Wymagane warunki:

a) obywatelstwo austryackie;
b) nieprzekroczony 40 rok życia;
c) świadectwo moralności i curriculum vitae;
d) znajomość języków polskiego i niemieckiego;
e) świadectwa szkolne.

Reflektanci posiadający praktykę z dziedziny pośrednictwa pracy w razie wykazania się świadectwem, mają pierwszeństwo.

Podania należycie udokumentowane należy wnosić w nieprzekraczalnym terminie do **15 lutego 1913 r.** na ręce Wydziału powiatowego w Żywcu.

Z Wydziału powiatowego w Żywcu

Sekretarz: **Karol Ringer.** Prezes: **Dr Idziński.**

C. k. Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie.

WYCIĄG Z ROZKŁADU JAZDY

ważnego od 1 października 1912 r.

Odjazd z Krakowa:

Godzina	Pociąg	Nr.	Kierunek
12·01 w nocy	poc. osob.	47	**do Nowego Sącza.** Połączenia: do Oświęcimia, Żywca Zwardonia, Zakopanego, Stróż, Nowego Zagórza, Sambora, Stryja.
12·20 w nocy	poc. osob.	11	**do Podwołoczysk.** Połączenia: do Nowego Sącza, Krynicy, Orłowa, Tarnobrzega, Sokala, Sambora, Stryja, Brodów, Potutor, Husiatyna, Kopyczyniec, Grzymałowa.
12·50 w nocy	poc. posp.	8	**do Wiednia.** Połączenia: do Opawy, Pragi, Karlsbadu, Wrocławia i Berlina.
3·14 w nocy	poc. posp.	7	**do Czerniowiec.** Połączenia: do Szczucina, Tarnobrzega, Bełzca, Sokala, Sambora, Chyrowa, Stryja, Husiatyna, Ickan, Jass, Bukaresztu.
3·55 w nocy	poc. posp.	10	**do Wiednia.** Połączenia; do Warszawy, Cieszyna, Wrocławia, Berlina Opawy, Berna, Karlsbadu, Pragi.
4·20 w nocy	poc. osob.	31	**do Oświęcimia** przez Podgórze-Płaszów. Połączenia: do Wadowic przez Spytkowice.
5·30 w nocy	poc. osob.	20	**do Wiednia.** Połączenia: do Wrocławia i Berlina przez Trzebinię.
6·45 rano	poc. posp.	3	**do Podwołoczysk, Stanisławowa, Ickan.** Połączenia: do Szczucina Nowego Sącza, Krynicy, Stróż, Orłowa, Tarnobrzega, Jasła, Dynowa, Bełzca, Sokala, Sianek, Rawy Ruskiej, Sambora, Brodów, Czortkowa, Kijowa, Odessy.
6·52 rano	poc. posp.	2	**do Wiednia.** Połączenia: do Wrocławia i Berlina przez Trzebinie, do Cieszyna, Koszyc, Opawy, Berna, Ołomuńca, Pragi.
7·50 rano	poc. osob.	15	**do Podwołoczysk.** Połączenia: do Szczucina, Rozwadowa, Nadbrzezia, Bełzca, Sambora, Stryja, Stanisławowa, Brodów, Kijowa, Odessy.
8·15 rano	poc. osob.	6211	**do Kocmyrzowa i Mogiły.**
8·35 rano	poc. osob.	411	**do Wieliczki.**
9·05 rano	poc. osob.	41	**do Nowego Zagórza, Sambora, Stryja przez Podgórze-Płaszów.** Połączenia: do Wadowic i Bielska przez Kalwaryę, do Żywca, Zwardonia, Gorlic, Borysławia, Tustanowic, Stanisławowa, Tarnopola.
9·30 rano	poc. osob.	18	**do Brzecławy** (Lundenburga), do Gliwic, Wrocławia, Cieszyna, Opawy, Berna, Warszawy.
10·45 przed poł.	poc. osob.	13	**do Podwołoczysk i Ickan.** Połączenia: do Nowego Sącza Orłowa, Tarnobrzega, Jasła, Dynowa, Sokala, Chyrowa Sambora, Stanisławowa, Potutor, Kopyczyniec, Zbaraża
1·15 po poł.	poc. osob.	33	**do Suchej, Oświęcimia**, przez Podgórze-Płaszów. Połączenia: do Wadowic i Bielska przez Kalwaryę.
1·30 po poł.	poc. miesz.	461	**do Wieliczki.**
1·42 po poł.	poc. osob.	6213	**do Kocmyrzowa i do Mogiły.**
1·57 po poł.	poc. osob.	14	**do Wiednia.** Połączenia: do Wrocławia, Berlina, Opawy
2·33 po poł.	poc. posp.	6	**do Wiednia.** Połączenia: do Wrocławia, Berlina, Pragi Karlsbadu.
2·51 po poł.	poc. posp.	5	**do Lwowa.** Połączenia: do Szczucina, Nowego Sącza Rozwadowa, Jasła, Dynowa, Sokala, Chyrowa, Sambora, Stryja.
3·00 po poł.	poc. osob.	25	**do Tarnowa.** Połączenia: do Szczucina, Stróż, Jasła, Nowego Sącza.
3.45 po poł.	poc. osob.	49	**do Zakopanego.**
5·40 po poł.	poc. osob.	27	**do Rzeszowa.** Połączenia: do Stróż, Nowego Sącza i Jasła
6·00 wiecz.	poc. osob.	116	**do Oświęcima.**
6.45 wiecz.	poc. osob.	16	**do Wiednia.** Połączenia do Warszawy, Petersburga, Wrocławia, przez Trzebinię, Berlina.
6·55 wiecz.	poc. miesz.	61 V.	**do Tarnowa.**
7·40 wiecz.	poc. miesz.	463	**do Wieliczki.**
7·55 wiecz.	poc. osob.	45	**do Nowego Zagórza, Chyrowa, Sambora, przez Podgórze-Płaszów.** Połączenia: do Oświęcima, Wadowic przez Kalwaryę, do Żywca, Gorlic, Mezö-Laborcz, Przemyśla, Stanisławowa Tarnopola.
8·00 wiecz.	poc. osob.	6215	**do Kocmyrzowa.**
8·43 wiecz.	poc. posp.	1	**do Ickan**, Bukaresztu, Konstancyi. Połączenie do Chyrowa, Sambora, Stryja. Konstantynopola okrętem.
9·00 wiecz.	poc. osob.	17	**do Podwołoczysk.** Połączenia: do Wieliczki. Chyrowa, Sambora, Stryja, Jaworowa, Rawy Ruskiej, Podhajec, Sianek, Brodów, Husiatyna, Czortkowa, Kopyczyniec, Kijowa, Odessy.
10·15 w nocy	poc. posp.	4	**do Wiednia.** Połączenia do Warszawy, Iwanogrodu. Petersburga, Wrocławia, Berlina, Opawy, Pragi, Karlsbadu.
10·20 w nocy	poc. osob.	19	**do Lwowa.** Połączenia: do Wieliczki; Jasła, Dynowa, Chyrowa, Sambora, Stryja, Stanisławowa, Jaworowa, Sianek, Sambora, Stojanowa.
10·34 w nocy	poc. osob.	104	**do Wiednia.**
11·05 w nocy	poc. osob.	418	**do Wieliczki.**

Przyjazd do Krakowa:

Godzina	Pociąg	Nr.	Kierunek
12·40 w nocy	poc. posp.	8	**z Czerniowiec.** Połączenia: od Bukaresztu, Jass, Ickan, Delatyna, Husiatyna, Jaworowa, Stojanowa, Stryja, Sambora, Chyrowa.
3·07 w nocy	poc. posp.	7	**z Wiednia** Połączenia z Karlsbadu. Pragi, Ołomuńca. Opawy. Cieszyna. Wrocławia i Berlina przez Trzebinię.
3·32 w nocy	poc. osob.	12	**z Podwołoczysk.** Połączenia: z Odesy, Kijowa, Grzymałowa, Zbaraża, Czortkowa, Husiatyna, Potutor, Brodów, Stanisławowa. Jaworowa, Stryja Sambora Chyrowa, Sokala, Jasła, Rozwadowa, Nowego Sącza.
4·57 w nocy	poc. osob.	20	**ze Lwowa.** Połączenia: od Stojanowa, Chyrowa, Sambora, Stryja.
5·25 w nocy	poc. posp.	103	**z Wiednia.**
5·55 w nocy	poc. posp.	3	**z Wiednia.** Połączenia: z Berlina i Wrocławia przez Bogumin.
6·00 rano	poc. osob.	48	**z Nowego Zagórza** przez Suchą. Połączenia: z Gorlic, Orłowa, Zakopanego.
6·32 rano	poc. posp.	2	**z Ickan.** Połączenia: z Konstantynopola przez Konstancyę, z Bukaresztu Zaleszczyk, Delatyna, Podhajec, Nowego Zagórza, Chyrowa.
7·20 rano	poc. osob.	15	**z Oświęcima.**
7·30 rano	poc. osob.	412	**z Wieliczki.**
7·42 rano	poc. osob.	6212	**z Kocmyrzowa i Mogiły.**
7·55 rano	poc. osob.	32	**z Oświęcimia** przez Podgórze-Płaszów. Połączenia: z Wadowic przez Spytkowice.
8·18 rano	poc. osob.	118	**z Tarnowa.** Połączenia: z Nowego Sącza, Jasła, Stróż.
8·45 rano	poc. osob.	18	**z Podwołoczysk.** Połączenia: z Kijowa, Odessy, Grzymałowa, Iwania Pustego, Husiatyna, Czortkowa, Zbaraża, Brodów, Ickan, Stanisławowa, Rawy Ruskiej, Podhajec, Sianek Chyrowa Nowego Sącza.
8·48 rano	poc. osob.	41	**z Granicy.** Połączenia z Warszawy.
9·30 rano	poc. osob.	13	**z Wiednia.** Połączenia: z Ołomuńca, Opawy, Cieszyna, Bielska, Wrocławia, Berlina, Gliwic, Warszawy.
11·20 p. poł.	poc. miesz.	462	**z Wieliczki**
11·50 p. poł.	poc. osob.	89	**z Wiednia.**
12·58 po poł.	poc. osob.	6214	**z Kocmyrzowa i Mogiły.**
1·10 po poł.	poc. osob.	114	(w niedziele, czwartki i święta) **z Tarnowa.** Połączenia z Nowego Sącza, Szczucina.
1·24 po poł.	poc. osob.	14	**ze Lwowa.** Połączenia: z Sambora, Stryja, Chyrowa, Sokala, Dynowa, Jasła, Rozwadowa, Nadbrzezia, Nowego Sącza, Stróż, Jasła, Szczucina.
2·05 po poł.	poc. osob.	44	**z Zakopanego.** Połączenie od Wadowic i Bielska przez Kalwaryę.
2·20 po poł.	poc. posp.	6	**ze Lwowa.** Połączenia: od Jaworowa, Rawy Ruskiej, Stanisławowa, Chyrowa, Sambora, Stryja.
2·45 po poł.	poc. posp.	5	**z Wiednia.** Połączenia. z Karlsbadu, Pragi, Ołomuńca, Opawy.
3·30 po poł.	poc. osob.	414	**z Wieliczki.**
4·45 po poł.	poc. osob.	42	**od Stryja, Sambora, Nowego Zagórza, przez Suchą.** Połączenia: z Ławocznego, Borysławia, Tustanowic, Gorlic, Orłowa, Zakopanego, Żurawca, Zwardonia, Bielska i Wadowic przez Kalwaryę. Oświęcima przez Skawinę.
4·52 po poł.	poc. osob.	27	**z Brzecławy** (Lundenburga).
5·50 po poł.	poc. osob.	116	**z Tarnowa.** Połączenia: z Nowego Sącza, Stróż, Jasła, Szczucina.
6·15 wiecz.	poc. miesz.	464	**z Wieliczki.**
6·26 wiecz.	poc. osob.	16	**z Podwołoczysk.** Połączenia: z Kijowa, Odessy, Brodów, Jaworowa, Ickan, Rawy Ruskiej, Stryja, Sambora, Chyrowa, Nowego Sącza, Stróż, Jasła, Szczucina.
7·08 wiecz.	poc. osob.	6216	**z Kocmyrzowa.**
8·10 wiecz.	poc. posp.	1	**z Wiednia.** Połączenia: z Karlsbadu, Pragi, Ołomuńca, Opawy, Cieszyna. Berlina, Wrocławia, Bielska.
9·10 wiecz.	poc. osob.	34	**z Oświęcima.** Połączenia: z Sierszy Wodnej, Wadowic.
9·24 wiecz.	poc. posp.	4	**z Podwołoczysk.** Połączenia od Kijowa, Odessy, Grzymałowa, Potutor, Husiatyna, Czortkowa, Kopyczyniec, Brodów, Ickan, Rawy Ruskiej, Podhajec, Sianek, Stryja, Sambora, Sokala, Jasła, Rozwadowa, Orłowa, Krynicy, Nowego Sącza, Szczucina.
9·35 wiecz.	poc. osob.	19	**z Wiednia.** Połączenia: z Pragi, Ołomuńca, Opawy.
10·45 w nocy	poc. osob.	24	**z Rzeszowa.** Połączenia: od Jasła, Rozwadowa, Orłowa, Krynicy, Nowego Sącza, Stróż, Nowego Zagórza, Szczucina, Wieliczki.
11·15 w nocy	poc. osob.	46	**z Nowego Sącza przez Suchę,** Połączenia: od Orłowa; Zakopanego, Zwardonia, Żywca, Bielska i Wadowic. przez Kalwaryę,
11·38 w nocy	poc. posp.	9	**z Wiednia.** Połączenia: z Karlsbadu, Pragi, Opawy, Wrocławia i Berlina przez Trzebinię, z Moskwy, Petersburga Warszawy.

Koncypient adwokacki

z roczną praktyką sądową, poszukuje posady w Krakowie lub na prowincyi. Zgłoszenia pod **A. K.** poste restante **Kraków**, za okazaniem kwitu inseratowego. 1190 2 3

Znakomita

Herbata z wieżą

wszędzie w kraju do nabycia

SZARSKI i SYN w Krakowie.

Rok założenia 1853. 855 8 0

ENGLISH LESSONS

BY FIRST CLASS ENGLISH TEACHERS

ANSON OR BERLITZ METHOD.

JAGIELLO STREET 9, I FLOOR.

667 18 0

Do wynajęcia

zaraz lub od 1-go kwietnia 4 pokoje z całym komfortem, telefon miastowy i domowy; również sklep z oknem wystawowem. Krupnicza 22. Wiadomość tamże. 1191 2 3

Szukam pokoju

bez mebli, z utrzymaniem, przy starszej inteligentnej osobie. „M. G. mieszkanie" poste restante Kraków. 1195 2 3

Mieszkanie

składające się z 5 pokoi i kuchni (klozet wodny, 2 wejścia, strych, piwnica), przy ulicy Zwierzynieckiej l. 7, do wynajęcia zaraz. Wiadomość ul. Pańska 10. 1202 2 3

Posada rządcy agronomicznego

ze średnią szkołą rolniczą i z kilkoletnią praktyką w postępowych gospodarstwach, wolna od 1 marca 1913. — Zgłoszenia tylko pisemne z odpisami świadectw nadsyłać do Zarządu dóbr Czudec, p. loco. Świadectw się nie zwraca; osobiste zgłoszenia niedopuszczalne. 1214 2 10

Zarząd

Krakowskiego Banku Komercyalnego

zaprasza swych P. T. Członków na

Walne Zgromadzenie

które się odbędzie w niedzielę **dnia 9 lutego b. r.** w lokalu Banku przy Rynku gł. Nr 14 z następującym

Porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu z IV Walnego Zgromadzenia;
2. Sprawozdanie Zarządu z czynności i rachunków za rok 1912;
3. Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej i wniosek tejże na udzielenie Zarządowi absolutoryum; 1254
4. Wnioski co do podziału zysków;
5. Wniosek Dyrekcyi na zmianę statutu;
6. Wnioski i interpelacye.

Frank. 400.000 złotem

główna wygr., ciągnienie już dnia

1-go lutego 1913 r.

na podlegający bezwarunkowo ciągnieniu, zawsze podług kursu odsprzedać się dający 1010 5 5

Turecki 400 frank. los

6 ciągnień na rok 6

Cena gotówką K 229·75 lub tylko na **58** rat miesięcz. po K **4·75**

Trzy losy przez 58 mies. po K 14·10.

Natychmiastowe wyłączne prawo do wygranej.

Wypłata złotem wszelkich wygranych bez potrąceń jest zapewniona i nadal bez zmiany przez komisyę finansową, pod ochroną mocarstw pozostającą, której nadwyżka wynosi 12 milionów franków złotem.

Wykaz ciągnień zadarmo.

Dom bankowy i Kantor wymiany **OTTO SPITZ, Wiedeń,** I., Schottenring tylko **26** Róg Gonzagagasse

---

Panna znająca krój i szycie garderoby dziecięcej, poszukuje miejsca, chętnie na prowincyi, także do wyręczania pani w szafkowem. Zgłoszenia: Marya Brzozowska, Prądnik Czerwony 214. 1192 2 5

Poszukuję dzierżawy majątku

do 500 morgów, niedaleko kolei, przy szosie. Zgłoszenia bez pośrednictwa pod H. T. 40 poste rest. Kraków. 1198 3 5

Pokój dla Pań

z utrzymaniem lub bez. Krupnicza 10, II p. 1203 3 4

Niewielki dom II-piętrowy z ogródkiem

nowy, z wolnością podatkową i uregulowaną pożyczką Kasy Oszcz., w pięknem położeniu, w starym Krakowie, do sprzedania pod korzystnemi warunkami. Wiadomość w kancel. Dra J. Przeworskiego, adwokata, Wolska 8. 861 3 3

Młoda panna

inteligentna, z językiem polskim i niemieckim, znająca trochę szycie, ładne haftowanie i roboty ręczne, poszukuje miejsca jako bona lub do towarzystwa pani. Zgłoszenia do 5-go lutego pod „Lena" poste rest. Żywiec. 1210 2 2

ZMIANA LOKALU!

C. k. Główna trafika znajduje się obecnie:

Rynek, Linia A-B l. 39

obok handlu p. Fischera.

Z poważaniem

Wawrzyniec Bujański.

1177 3 6

KALOSZE

Pantofelki domowe.

Smarowidło nieprzemakalne na obuwie.

Podkładki gumowe pod obcasy.

Podeszwy wkładkowe do bucików, filcowe, asbestowe, korkowe, słomkowe itd.

polecają 698 3 3

REIM i SPÓŁKA, KRAKÓW.

HANDEL ŻELAZA JÓZEFA FERTIGA

w Krakowie, ul. Szewska 8

sprzedaje wyprawy kuchenne po cenach bardzo niskich:

50 przedmiotów naczynia niebieskiego z marką „Austrya" za K 45·—.
50 przedmiotów naczynia „Sphinx" za K 60·—.
24 sztuki nakrycia alpakowego za K 20.
Prymusy szwedzkie Nr 30 K 8·50, Nr 0 K 9·70, Nr 1 K 10·50. 510 7 8
Umywalki z marmuru od K 40 wyżej.
Sanki do sportu zimowego od K 4 wyżej.
Maszyny do prania bielizny pełną parą po K 50.

L. VII b. 539/2 z roku 1913. 1107 2 2

Obwieszczenie.

C. k. Namiestnictwo zamierza wydzierżawić lokalności na restauracyę, kawiarnię i cukiernię w domu zdrojowym w Krynicy wraz z urządzeniem, na przeciąg **lat trzech** od 1 stycznia 1913 począwszy i wzywa niniejszem publicznie do wniesienia pisemnych ofert, które mają być podane do c. k. Namiestnictwa najpóźniej do **dnia 25-go lutego 1913 r.**

Oferty w formie zwykłego pisma, zaopatrzone marką stemplową po jednej koronie od arkusza, opieczętowane i frankowane, mają być oznaczone na kopercie napisem „Oferta na dzierżawę restauracyi w Krynicy" i mają zawierać stwierdzenie, że oferentowi są znane warunki dzierżawy, a warunki te podpisane przez oferenta należy dołączyć do oferty.

Nadto oferta ma zawierać wadyum w wysokości 10% oferowanego rocznego czynszu dzierżawnego w gotówce, lub w papierach, mających publiczne bezpieczeństwo.

Bliższe warunki dzierżawy są do przejrzenia w godzinach urzędowych w departamencie sanitarnym VII b. c. k. Namiestnictwa, oraz w c. k. Zarządzie zdrojowym w Krynicy, który na żądanie oferenta pozwoli mu obejrzeć na miejscu lokalności i urządzenia, stanowiące przedmiot dzierżawy, oraz udzieli stosownych wyjaśnień.

Namiestnictwo zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru ofert bez względu na wysokość cen oferowanych.

We Lwowie, 18 stycznia 1913.

Za c. k. Namiestnika
Ustyanowski w r.

Bilard mały z wolnej ręki tanio

piękne futro męskie, fortepian i dwa duże obrazy olejne. pistolety pojedynkowe do sprzedania w 1167 3 3

Publicznej hali Aukcyjnej - - - - Pałac Spiski.

Szkoła rachunkowości państwowej i buchalteryi

HENRYKA GOTTLIEBA

w Krakowie - - - - - przy ulicy Dietlowskiej l. 68, Telefon 1137

obejmuje kursa:

a) do egzaminu z rachunkowości państwowej zdawanego w c. k. Namiestnictwie we Lwowie, b) do egzaminu z buchalteryi pojed. i podwójnej, oraz z korespondencyi handl., stenografii i kaligrafii, zdawanego w Akademii handlowej **we Lwowie lub Wiedniu.** Udziela się również nauki pisania na maszynach wszelkich systemów. **Celem umożliwienia korzystania z nauki kandydatkom i kandydatom zamieszkałym na prowincyi, udziela się również nauki listownej tak w języku polskim jak i niemieckim. — Ręczy się za sumienne przygotowanie i pomyślny wynik.** — Wpisy na powyższe kursa przyjmuje codziennie od 10—12 przed poł. i od 3—6 po poł. kierownik szkoły: **Henryk Gottlieb.** 659 4 5

„Danusia"

ulubiona i najpopularniejsza dziś czekolada nadziewana, coraz częściej zaczyna być naśladowana.

W interesie tak P. T. Publiczności jak i własnym, przeciw każdemu takiemu naśladownictwu pomimo zastrzeżonej marki, energicznie występuję.

W ostatnich czasach pojawiła się w handlu czekolada **„Hanusia"**, z fabryki pod firmą: **„Rob. Jedliczka — Wafel — Cakes. — Biscuits- und Chocoladen-Fabrik in Komorau, Oesterr. Schlesien".**

Czekolada ta formą zewnętrzną i opakowaniem zupełnie do wyrabianej przezemnie czekolady **„DANUSIA"** podobna, różni się tylko brzmieniem nazwy i kolorem opaski. Jestto więc widomy zamiar wprowadzenia P. T. Publiczności w błąd, byłem więc zmuszony przez zastępcę prawnego mej fabryki adw. Dra Danielaka, zwrócić się do Szan. Firmy z żądaniem wyjaśnień.

Na list w tej sprawie otrzymał Dr Danielak odpowiedź w niemieckim języku, którą w tłumaczeniu dosłownie podaję:

Wielmożny Panie!

Powróciwszy z podróży w sprawach handlowych, pospieszam z odpowiedzią na szan. pismo pańskie z 9 b. m. Żałuję bardzo, że nie wiedziałem, że słowo „Danusia" jest prawnie zastrzeżone, gdyż to na opasce nie jest uwidocznione. Również zauważyć muszę, że moje opaski „Hanusia", od tychże pana Piaseckiego tak w kolorze jak w wykonaniu bardzo się różnią.

Pomijając wszystko, nie miałem zamiaru firmie Piasecki szkodzić! **Opaski „Hanusia" natychmiast zniszczę i wyrobu tego pod nazwą „Hanusia" więcej w handel nie puszczę.** Z tego powodu bardzo niewielka ilość znajduje się w obrocie, niektórzy odbiorcy sprowadzili zaledwie 2 do 3 kartony i dlatego niewielkie zapasy sprzedano. Gdy już przez zniszczenie opasek znaczną szkodę poniosę, prosiłbym bardzo uprzejmie, aby pan od żądania wycofania znajdujących się w handlu czekolad „Hanusia" odstąpił, gdyż to przecież kosztów naraziłoby mnie na duże niepryjemności.

Oczekując pańskiej odpowiedzi w tym kierunku, kreślę się z wysokiem poważaniem

1207 2 4 powolny sługa **Rob. Jedliczka** w. r.

Najpiękniejsze, najtańsze, najpraktyczniejsze

OŚWIETLENIE GAZEM POWIETRZNYM

willi, pałaców, dworów, kościołów, szkół, hoteli.

Żądać ilustr. prospektów. — Wyłączne zastępstwo

Inż. A. Jastrzębski, Lwów, Sapiehy 2.

367 9 0

Lecznica dla zwierząt oraz zakład kąpielowy

Kraków, ul. Lubicz l. 40.

Przyjmuję w leczenie wszelkiego rodzaju zwierzęta domowe, oraz wykonuję zabiegi operacyjne. — Dla psów kąpiele lecznicze jak również desynfekcyjne.

1104 3 12 **Artur Liebeskind,** lekarz weterynaryi.

Towarzystwo Zaliczkowe w Krakowie

Stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką

ZAŁOŻONE W 1870 ROKU

ulica Straszewskiego l. 28 (naprzeciw Uniwersytetu)

podnosi procent od wszystkich wkładek

z dniem 1-go stycznia 1913 roku 377 9 10

z $4\frac{1}{2}$% na 5%

i płaci procent od dnia złożenia do dnia wypłaty. Podatek rentowy opłaca z własnych funduszów. — Przy większych wkładkach Dyrekcya zawiera osobne umowy

---

Penkala

Nowości:

W każdem położeniu nosić się dające bezpieczne - - - **złote pióro napełnione,** które zawsze gotowe jest do pisania i nigdy nie zawodzi. Dokładne wykonanie przez siły męskie, nie niszczeje, trwałe, sposób użycia prosty. Tudzież niedościgniony ołówek Penkala 1·20 K w wspaniałych barwach jako **ołówek luksusowy** 1·80 K, a z obrączkami ze srebra lub złota doublé 2·40 K, jest zachwytem znawców. — Dostać można we wszystkich lepszych handlach papieru. 1184 1 3

Edm. Moster i Ska, Tow. akc., Zagrzeb (Agram).

1266 Nr ins. 6

Hala licytacyjna

c. k. Sądu powiatowego cywilnego w Krakowie, ul. św. Tomasza l. 29.

W sobotę, dnia 1 lutego 1913 roku o godzinie 9 rano będą sprzedane:

Urządzenie domowe i sklepowe, szafy biblioteczne, biurka, garnitury mebli, kanapa, komoda, stoliki, lustra, starożytne dekoracye salonu, dywany perskie, makaty, hafty, gobeliny, obrazy olejne, szkice, wazony, rzeźby, puhary, szkatułki, gablotki, aksamit z XI wieku i różne starożytne zabytki, oraz papier i koperty.

Kraków, dnia 29 stycznia 1913.

Bliższe szczegóły na tablicach w hali umieszczonych.

Repetitoryum prawa rzymskiego

opracowane w języku polskim w formie pytań i odpowiedzi, sprzedaje **N. Kokolski, Wien, VII/2, Lerchenfelderstr. Nr 7, II/20.** — Cena za poleconem pobraniem 3 korony. Pisać po polsku. 1259 1 3

Wyborny miód deserowy!

kuracyjny, lipcowy, rarytas miodoborów z własnej pasieki, 5 kg. puszka kor. 7. Miód patoka 5 kg. kor. 6·50. Miód stołowy do picia 4½ litr. gąsiorek kor. 6·30. Masło stołowe codziennie świeże, 5 kg. paczka kor. 12·50. Wysyła za zaliczką **I. M. Farba, Podhajce 76.** 757 10 0

40.000 kor.

chętnie ulokuję na hipotece na dogodnych warunkach. Zgłoszenia: „Korzystny interes 8" poste rest. Kraków. 1042 3 3

Młody człowiek

mający półtoraroczną praktykę biurową, poszukuje zajęcia w godzinach rannych lub popołudniowych. Zgłoszenia: okazicielowi kwitu inseratowego Nr 1048 poste rest. **Kraków I.** 1049 2 2

Do sprzedania

sanki, lando, faeton i koń. Wiadomość: ul. Sławkowska 32, od godz. 2 do 4 po południu. 1209 2 3

Kantorzystka potrzebna

do bardzo poważnego biura. Wymagania: samodzielna korespondencya polsko-niemiecka, wyrobione pismo i biegłość w rachunkach, i o ile możności pisanie na maszynie. Uwzględnione będą tylko poważniejsze i szczegółowe zgłoszenia, zawierające całe curriculum vitae, wymagania, pełny adres, oraz referencye. — Zgłoszenia tylko listowne przyjmuje Administracya „N. Reformy" pod „Przyszłość 1230". 1230 2 3

Inteligentna panna

27 lat, z posagiem 6000 K, radaby się poznać z mężczyzną intelig., urzędnikiem państw., w wieku od 30—40 lat, w celu matrymonialnym. Zgłoszenia listowne z fotogr. przyjmuje Adm. „N. Reformy" pod „A. F. 10". 965 2 2

Ogłoszenie.

Z powodu wyjazdu tanio do sprzedania kompletna sypialnia, składająca się: z łóżka, toalety, umywalni marmurowej z lustrem, dwóch szaf, jedna lustrzana, 2 stolików nocnych, 3 foteli, 1 stołu, 1 postumentu, otomany z dywanem, wszystko prawie nowe, z machoniowemi inkrustacyami i mosiężnemi okuciami. Wiadomość u **Hermana Benkego,** dyr. teatru „Apollo", Kraków, Zielona 17.

Oglądać można tamże codziennie między godz. 6—8 wiecz. 1216 2 2

Potrzebna dziewczyna

do sklepu. Zgłoszenia: Kraków, ul. Gołębia 10, handel mebli. 1253 1 3

Niemka inteligentna, skromna, z dobremi poleceniami i krawieczyzną, przyjmie posadę do starszych dzieci lub do towarzystwa. H. Z., Szlak 55/II d. 10. 1256 1 3

Do wynajęcia

dwa pokoje kawalerskie, parter, ulica Graniczna 7. 1260 1 2

Profesor szk. śred.

przyjmie na mieszkanie ucznia z dobrej rodziny, zapewniając mu rodzicielską opiekę, zdrowy wikt i pomoc w nauce. Bliższa wiadomość na miejscu, Kochanowskiego 12, II p. 1211 2 4

Na śluby

chrzty polowania, wycieczki, wynajmuje samochody i powozy, — **Piotr Guzikowski, Groble 5.** Telefon 336. 498 9 0

„W. Z. 42" Wadowice poste restante

list wysłany jest na poczcie. **„T."** 1239

Do wynajęcia

od dnia 1 marca 1913 r. w domu pod L. 30, przy ul. Karmelickiej na parterze
duży sklep
2 pokoje, przedpokój i kuchnia, względnie lokal złożony z 4 ubikacyi, z ogrodem i placem pod kręgielnię na restauracyę lub kawiarnię, oraz
obszerny pokój na III piętrze.

Bliższe szczegóły w kancelaryi adwokata Dra Westfrieda w Podgórzu, gmach Magistratu. 1263 1 3

1154 2 12

Proszek bengalski

na jasełka i t. p. sceniczne oświetlenia, poleca

H. Niemetz

Kraków, Karmelicka 15.

390 Skład ogni sztucznych. 12 12

Zakupno marek pocztowych.

W przejeździe zatrzymam się kilka dni do 1 lutego w Krakowie i kupię: zbiory marek nawet największe; marki na listach z lat 1850—1864, specyalnie za podwójne, potrójne i ⊏⊐⊐ bloki razem złączone z owych roczników płacę najwyższe ceny. **Pośredników doskonale wynagradzam.** Zgłoszenia i bliższe wyjaśnienia u portyera hotelu Royal w Krakowie. 1189 3 3

Tkalnia Mieczysława Goneta w Korczynie

Tkalnia M. Goneta

poczta loco, poleca tanio

!! własnego wyrobu płótna i weby !!

I-szej jakości. **Obrusy, ręczniki** i t. p. — Cenniki i próbki wysyła franco. 960 4 25

Tkalnia Mieczysława Goneta w Korczynie

Ogrzewanie wentylacyjne

świeżem powietrzem przy stałem dostarczaniu świeżego powietrza, zdrowe, tanie, proste. Nadaje się dla domów jednej rodziny, szkół, kościołów, sal, lokali handlowych, można łatwo urządzić w każdym, nawet starym domu. Prospekt zadarmo, opłacony.

Luftheitzungsbaugesellschaft G. m. b. H., Wiedeń, XVII/3.

868 2 13

Na karnawał!

KWIATY SZTUCZNE

wykwintne do toalet i do dekoracyj sal balowych,

polecają najtaniej wiejskie pracownie kwiatów sztucznych Ligi Pomocy przemysłowej.

!! Na każde żądanie wysyła się cenniki !!

Sprzedaż w sklepie 778 3 3

Towarzystw Pomocy przemysłowej

Lwów, ul. Pańska 11.

Skład apteczny i perfumerya

o wyłącznie kobiecych siłach H. SIKORSKIEJ, Kraków, ul. Szpitalna l. 19.

Poleca na bieżący karnawał doskonałe perfumy i kosmetyki. Tanie opaski i pasy brzuszne, oraz wszelkie artykuły hygieniczne dla kobiet — kompletne wyprawy dla położnic i t. d. Zamówienie z prowincyi załatwiam odwrotnie. Pełną wartość kuponów kasowych z 18/XII 1912 wypłacam towarem.

W dniu 9-tym stycznia r. b. rozstała się z tym światem w Sosnowcu droga siostra nasza

ś. † p.

Antonina z Błotniewskich

MASŁOWSKA

Krewnych, przyjaciół i znajomych zawiadamiają pozostali w głębokim smutku.

1255 **Brat i Siostry.**

Do umieszczenia na hipotekę czynszowej piętrowej realności w Krakowie 5000 kor. Bliższe warunki u Dra Zygmunta Mayzla osobiście, ul. Łobzowska 7, między 2-gą a 4-tą pop. lub pisemnie z podaniem dokładnych warunków, ul. Dunajewskiego 2. 1226

Do wynajęcia

od 1 kwietnia 1913, na I piętrze 4 pokoje z kuchnią, łazienką, elektryką, balkon, ogródek, ul. Długa 60. 1236 1 3

Kupię magiel

korbową, używaną, w dobrym stanie. Zgłoszenia pisemne z podaniem ceny do pracowni sukien „Ira“, ul. św. Filipa 21. 1234 1 3

Pokoje

dobrze umeblowane zaraz do wynajęcia. Ulica Straszewskiego 5, parter. 1235 1 3

Wdowiec

poszukuje w śródmieściu przy inteligentnej rodzinie lub wdowie pokoju z całem utrzymaniem, praniem, opałem i obsługą dla siebie i synka ucznia I kl. gimn. za łącznem wynagrodzeniem 110 koron miesięcznie. Warunek: opieka dla synka pod nieobecność ojca, towarzystwo odpowiednie dla synka pożądane. — Zgłoszenia pod **„Mieszkanie“** poste restante **Kraków.** 1244

KROJU!

szycia sukien damskich wyuczam najdokładniej w krótkim czasie nawet Panie zupełnie z szyciem nie obeznane. Warunki przystępne. Wpisy w szkole kroju i szycia 1257 1 3

JÓZEFINA, ul. Długa 17, I p.

Osoba

inteligentna, pracowita i oszczędna w średnim wieku, poszukuje posady do zarządu, wychowania dzieci lub wyręczania pani domu. Zgłoszenia P. M. poste rest. Kraków. 1258 1 3

Wiktor Barabasz

Skład fortepianów, pianin i harmonium

Kraków, Rynek gł. 39, Linia A-B.
Telefon 2538.

Poleca instrumenta doborowe z pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych. Wyłączne zastępstwo L. Bösendorfera.

Wielki wybór w instrumentach przegranych.

191 16 0

XXI Walne Zgromadzenie

członków Stowarzyszenia Kandydatów notaryalnych w Krakowie, odbędzie się **w niedzielę dnia 16 lutego 1913 roku** o godzinie 4-tej po południa w lokalu c. k. Izby notaryalnej w Krakowie, przy ulicy św. Anny l. 5, z następującym porządkiem dziennym:

1) zagajenie;
2) odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
3) sprawozdanie ustępującego Wydziału;
4) sprawozdanie kasowe;
5) sprawa kasy pożyczkowej;
6) sprawa ochrony Stanu;
7) wnioski Wydziału;
8) wnioski interpelacyi członków;
9) wybory.

W braku przepisanego statutem kompletu następne Walne Zgromadzenie odbędzie się tego samego dnia o godzinie 5-tej po południu na miejscu wyżej oznaczonem bez względu na komplet. 1252 1 2

Za Wydział:
Dr Popkiewicz, Sekretarz. **Dr Stein,** Prezes.

Zakopane

pensyonat „Dworek“ Teterowej w Zarządzie **Torosiewiczowej,** otwarty w sezonie zimowym, pokoje słoneczne i ciepłe, kuchnia bardzo dobra; młodzieży opieka zapewniona, ceny zaczawszy od 5 kor. dziennie. 928 7 10

Do wynajęcia

na I, II, III p., ładne, tanie mieszkania, z widokiem na Wawel, błonia, 1 i 2 pokoje z kuchnią, elektr., zaraz lub od 1-go marca b. r. przy ul. Lelewela l. 9 i 11, w Półwsiu, tuż obok przystanku nowego tramwaju. Wiadomość na miejscu u stróża. 1054 4 4

METODĄ ANSONA

udzielają lekcyj osobnych i zbiorowych:

Francuz z wyższ. wykształ.
Anglik z wyższ. wykształ.
Niemiec z wyższ. wykształc.

Kraków, Jagiellońska 9, I p. Tel. 2233.
296 20 0

Pracownia stolarska Piotra Wyżgi

w Krakowie, ul. Wolska 22

podejmuje się wszelkich robót w zakres stolarstwa wchodzących. Posiada gotowe meble wszelkiego rodzaju. Biurka damskie i większe, salonki, stoły rozsuwane i zwyczajne, konsole, żardyniery, ramy do luster etc. Zamówienia wykonuję ściśle w oznaczonym terminie, ręcząc za materyał suchy i robotę staranną. — Dziękując za dotychczasowe względy P. T. Klienteli, polecam się nadal

501 14 16 **Piotr Wyżga.**

Koncypienta

z dwuletnią praktyką adwokacką, poszukuje adwokat w Krakowie. Zgłoszenia listowne przyjmuje Administracya „N. Reformy“ pod „Koncypient“. 1238 1 3

Większy lokal

nadający się na pracownię, zaraz do wynajęcia, oraz stajnia tamże. Wiadomości udziela się przy ulicy Pawiej 20, I piętro. 1233 1 2

Mieszkania

złożonego z 2 pokoi, kuchni etc., z komfortem, w pobliżu Rynku, poszukuję. — Zgłoszenia: **Z. M. N.** poste restante **Kraków.** 1231 1 2

Nauka języków

METODA BERLITZA

obecnie:
Jagiellońska 9.
Nr telefonu 2233.

235 17 0

Kobieta

lat 25, o twarzy pełnej, wzrostu średniego, włosach rudawych, ubrana w płaszczyk popielaty, w chustce na głowie, nerwowo chora, wyszła z domu w Zwierzyńcu 17 stycznia i do dziś nie wróciła. — Ktoby cośkolwiek o zaginionej wiedział, niech doniesie do p. Unterweiser, Kraków, Zwierzyniec Nr 164, ulica księcia Józefa. 1204 2 4

Lokal frontowy

z wystawą (od 15 lat restauracya i handel delik.) z 4 pokojami lub mniej i kuchnią, od 1 kwietnia do wynajęcia. Wiad. u właśc. domu, ul. Zielona 7. 952 6 6

L. 141435/912. 1264
I. a.

Ogłoszenie licytacyi.

Podaje się do publicznej wiadomości, iż celem sprzedaży wiosennego zbioru wikliny w roku 1913 z gruntów miejskich w dzielnicy Dąbie-Płaszów położonych i w starym łożysku Wisły, odbędzie się w Wydziale ekonomicznym Magistratu (główny gmach Magistratu od strony ul. Poselskiej wejście, II p., drzwi Nr 23) **we wtorek dnia 4 lutego 1913 r.** o godzinie 12-tej w południe, publiczna licytacya zapomocą opieczętowanych, stemplem na 1 koronę opatrzonych ofert. Oferty składać należy na ręce Naczelnika Wydziału ekonomicznego Magistratu w powyższym terminie do godziny 12 w południe w dniu licytacyi. Wadyum wynosi 300 koron i złożyć je należy w Kasie **Miejskiej przed dniem licytacyi.**

Warunki licytacyjne otrzymać można w Wydziale ekonomicznym Magistratu w godzinach urzędowych.

Magistrat stol. król. miasta Krakowa
dnia 23 stycznia 1913.

Zaproszenie.

Na podstawie §§ 31, 32 i 54 statutu zaprasza się P. T. Członków

Towarzystwa Zaliczkowego

w Radłowie na

Walne Zgromadzenie

które odbędzie się **dnia 11-go lutego 1913 r.** o godzinie 2 po południu w biurze Towarzystwa Zaliczkowego z następującym

Porządkiem dziennym:

1) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
2) Sprawozdanie Dyrekcyi i zamknięcie rachunków za rok 1912;
3) Sprawozdanie Komisyi rewizyjnej i wniosek o udzielenie Dyrekcyi absolutoryum;
4) Rozdział zysku. 1242

Radłów, dnia 28 stycznia 1913.

Sekretarz **Mermel.** Prezes **Scherautz.**

Księgarnia G. Gebethnera i Sp. w Krakowie

poleca najnowsze wydawnictwa:

	Koron
Foerster Fr. Dr. **Wychowanie człowieka**	9·—
Kossak Wojciech. **Wspomnienia.** Wyd. in 4-o. Opr.	70·—
Lubińska Teresa. **Jarzmo miłosne.** Powieść	4·60
Okładka ozdobna do „Świata zwierząt“, t. II	3·—
Orzeszkowa Eliza. **Pisma.** Wyd. zbiorowe. Ser. I. T. 1—5. W opr.	14·50
Putiatycki Ks. **Mały katechizm rzym.-katolicki**	—·20
Smolka Franciszek. **Dziennik z r. 1848—9, w listach do żony**	9·40
Sobieski Wacław. **Pamiętny Sejm.** Rok 1606	5·20
Stasiniewiczowa K. **Krótkie przepisy hodowli drobiu**	—·26
Teatr amatorski. Nr 105: Szwajcer Jerzy. Pojednani	—·80
— Nr 106: Chyliński Kaz. Roztrzepana Kaziunia	—·80
Weyssenhoff Józef. **Unia.** Powieść litewska. Wyd. II.	5·20

Do nabycia we wszystkich księgarniach. 1221 1 3

Korespondenta

(naczelnika biura) rutynowanego w korespondencyi czeskiej, polskiej i niemieckiej; poszukuje się do banku w Bernie. Kandydaci do 40 lat, wieloletni pracownicy jako **solicytatorzy** w kancelaryi adwokackiej albo notaryalnej otrzymają pierwszeństwo. Pensya początkowa 200 K i remuneracya. Własnoręcznie pisane zgłoszenia z załączonemi odpisami świadectw pod: **„Berno 8931“** przyjmuje Ekspedycya ogłoszeń M. Dukes, Nachf. I, Wollzeile 9. 1243

WHITE ★ STAR

MOËT & CHANDON

C. I K. NADWORNYCH I KAMERALNYCH DOSTAWCÓW

ROK ZAŁOŻENIA 1743

642

Korzystna sposobność

do zapewnienia sobie bytu, rzadko się nadarzająca. Generalne przedstawicielstwo na Kraków lub całą Galicyę do odstąpienia na artykuł bez konkurencyi, stanowiący nowość praktyczną, niezbędną w każdym domu. Udowodnienie, że artykuł ten rozpowszechnił się tak w kraju jak i za granicą w wielkich rozmiarach. **Zysku osięgnąć można od 1000—2000 koron miesięcznie.** Znajomość działu zbyteczna. Reflektanci z kapitałem obrotowym 1500—3000 koron, mogą się zgłaszać: Hotel Europejski, ul. Lubicz 5, od 5—7 wieczorem. Grabowski. 1251 1 2

Nowy „BERSON“ obcas gumowy

jest zrobiony ze **specyalnej mieszaniny gumy** i ta jakość jest dowodnie **trwalsza od skóry!!!!!**

Nowy **„BERSON“** obcas gumowy ma barwę i kształt zupełnie takisam jak obcas ze skóry i jest co do desenia bardzo **elegancki,** co do jakości niezmiernie **trwały** i jak **piórko lekki.**

Nowy **„BERSON“** obcas gumowy zapobiega **wykrzywieniu** obcasów ze skóry, sprawia, że obuwie jest mocne i zachowuje elegancką formę, a będąc bardzo elastycznym, jest ochroną **nerwów i rdzenia pacierzowego.**

Liczne, żadnej wartości niemające wyroby konkurencyjne starają się **wprowadzić w błąd** P. T. Publiczność przez **naśladownictwo desenia** i przez podobnie brzmiące nazwy.

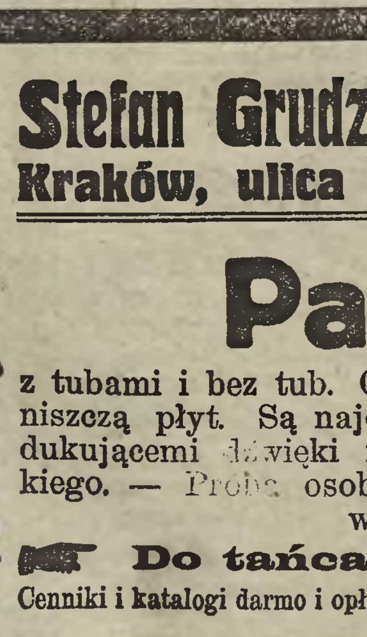
Prawdziwy nowy „BERSON“ obcas gumowy sprzedaje się w eleganckiem, **złocistem pudełku,** na którem słowo **„Berson“** łatwo odczytać można. Każdy prawdziwy nowy „Berson“ obcas gumowy ma na sobie oprócz tego znajdujący się tu obok znak fabryczny

Żądać **wyraźnie** obcasów gumowych **„BERSON“,** tylko swemu **szewcowi lub handlowi obuwia** kazać je sobie przymocować i w swym własnym interesie nie przyjmować żadnego innego wyrobu.

934 3 3 **Fabryka Berson, Wiedeń, VI/1.**

Stefan Grudziński i Tadeusz Berger

Kraków, ulica Szewska 22. - - Tel. 305.

Pathéfony

z tubami i bez tub. Grają bez zmiany igły, szafirem. Nie niszczą płyt. Są najdoskonalszemi instrumentami reprodukującemi dźwięki narzędzi muzycznych i gardła ludzkiego. — Próba osobista przekona każdego, a nie zobowiązuje do kupna. 673 7 10

Do tańca gra bez przerwy.

Cenniki i katalogi darmo i opłatnie. Kalendarzyk kieszonkowy na r. 1913 gratis.

Metoda Berlitza.

Języka francuskiego udziela **Roger de Brugière,** były prof. szkół **Berlitza** z dyplomem Uniwersytetu paryskiego. **Ulica Karmelicka 9, parter.**
804 7 9

„Danusia“ i „Jagienka“

dwie najlepsze czekolady z kremem poleca fabryka czekolady i cukrów

A. Piaseckiego w Krakowie.
143 11 0

„AUTOL“

(prawnie chroniony)

niezrównana oliwa do pojazdów motorowych, rowerów motorowych i łodzi motorowych. Można dostać w każdej lepszej stajnicy (garage) samochodów. Wyłączni fabrykanci: H. Moebius & Fils, Bazylea (Szwajcarya). Skład i sprzedaż w Krakowie: **„STAR“ i „AUTO PALAIS“.** 88 64 80

Dla rekonwalescentów po chorobach wewnętrznych, przy przeziębieniu, bardzo wskazane!

Znakomita HERBATA

„RANGALLA CEYLON TEA“

pod własną marką ochronną

„PALMA“

firmy

A. HAWEŁKA

c. k. Dowstawcy Dworów

w Krakowie

do nabycia we wszystkich handlach i Kółkach rolniczych tylko **w dwu gatunkach** a pakietach $^1/_{16}$ i $^1/_8$ **kilograma.**

1173 2 6

Przy odbiorze **1 kg. naraz** wysyła **franko fracht i opakowanie** do wszystkich miejscowości w całej monarchii.

Poleca również

RUMY - ARAKI - KONIAKI.

Instytut obcych języków

THE

ANSON SCHOOL

w Krakowie, Jagiellońska 9

podaje do wiadomości, iż oprócz lekcyj osobnych i zbiorowych, które rozpocząć można [illegible] dnia

1-go lutego 1913 r.

KURSY POPULARNE

języków:

angielskiego, francuskiego i niemieckiego.

Opłata miesięczna wynosi kor. 4.

Bliższych objaśnień udziela biuro Instytutu w godzinach od 9 do 1 w południe i od 3 do 8 wieczorem. 670 7 8

Antyczne

2 lustra bardzo piękne, z marmurowemi płytami, są do sprzedania. Wiadomość u p. Katznera, Bracka 5, skład mebli. 945 7 10

Miesięcznie 200 do 500 koron

może zarobić każda osoba bez różnicy płci i wyznania, lecz nieposzlakowanej przeszłości, w każdej miejscowości Galicyi, Bukowiny i Śląska austr., z wyjątkiem miast Krakowa, Podgórza i Lwowa. Zgłoszenia Dom handlowy, Kraków, Zielona 19, Oddział II. p. 546 15 20

Fryzyerka

czesze i onduluje według najświeższej mody pod bardzo przystępnemi warunkami w domu i poza domem. Grodzka 4, IV piętro. 1132 6 6

Do wynajęcia mieszkania większe i mniejsze, z łazienkami, przy ul. król. Jadwigi, Zwierzyniec, pięć minut od stacyi tramwajowej. Wiadomość w miejscu. 1052 3 4

Za 5000 koron

dam w pensyonacie jako zwrot kapitału z procentem przez lat 5 pokój z całkowitem utrzymaniem. M. B. R. poste rest. Kraków. 1057 5 6

Zakopane

Pension „Czarny Staw“

ul. Chramcówki l. 26

poleca pokoje wzorowo umeblowane, piece kaflowe, korytarze i klozety ogrzewane. 3 werandy uszklone, salon, fortepian na miejscu.

Cena en pension od 6—7 koron.

1143 2 6 Zarząd: Jan Tadeusz Nencki.

Miód kwiatowy

przewyborny deserowy gatunek, z poręczeniem naturalny, czysty, 5 kg. puszka 8 K. **L. Altneu, Versecz 8,** Węgry. 1147 3 5

Pierwsza koncesyonowana przez c. k. Namiestnictwo

Szkoła kroju i szycia

przy ul. św. Krzyża l. 7

otwiera dnia 3-go lutego kurs najłatwiejszego, francuskiego kroju, systemu Worth'a na przystępnych warunkach. Dla niezamożnych pań i panienek, również dla pań urzędniczek zniżenie opłaty. Zgłoszenia i wpisy codziennie od 9 rano do 12-tej i po południu od 3 do 6-tej.

1158 2 3

W aptece poszukuje umieszczenia uczeń z ukończoną VI kl. gimn., Polak. Wiadomość: Nasadnik, Stanisławów, Gołuchowskiego 93. 1188 3 3

Czworo skrzypiec

do sprzedania. Ul. Zwierzyniecka 4, II p., 39.
1165 4 6

! Pożyczki !

na 4 do 6 procent począwszy od 200 koron, z poręczycielami lub bez, spłacalne w ratach miesięcznych po 4 kor., daje wypłacalnym osobom każdego stanu Filip Feld, bank i biuro giełdowe, Budapeszt, VIII., Rakoczi-ut. 71. Objaśnienia zadarmo, opłacone. 1169 3 8

Sanatoryum Dra Jaklina w Pilźnie (Czechy)
do operacyj

PRZEPUKLINY i WOLA.

Prospekt i pisma o tych cierpieniach zadarmo. 944 5 20

Maszyny do szycia

oryg. Singera, mało używane, pierścieniowe, i krawiecka, sprzedam tanio. — Kraków, ul. Gołębia 10, handel mebli.
1016 3 3

L. 151678/912. 1118 2 2
Bb.

Obwieszczenie.

Gmina stoł. król. miasta Krakowa rozpisuje publiczną licytacyę na dostawę uzbrojeń żelaznych dla kanalizacyi miejskiej w latach 1913 do 1915 włącznie.

Wadyum wynosi 2000 koron.

Oferty pisemne, opatrzone marką stemplową na 1 koronę, w opieczętowanych kopertach, należy składać do **dnia 30 stycznia 1913 r.** do godziny 12-tej w południe w Budownictwie miejskiem, oddział B., gdzie można przejrzeć plany, tudzież otrzymać warunki ogólne i szczegółowe dostawy i formularze kosztorysów.

Z Magistratu stoł. król. m. Krakowa,
dnia 8 stycznia 1913.

Prezydent miasta:
Leo m. p.

C. k. uprzyw. Galic. Akcyjny

Bank Hipoteczny

Filia w Krakowie

Rynek główny, róg ul. Brackiej.

Kapitał akcyjny: K 20,000.000·— Kapitał rezerwowy: K 11,000.000·—

Listy hipoteczne w obiegu będące K 210,000.000·—.

Kantor wymiany.
Oddział depozytowy i schowki depozytowe.
Oddział wkładek gotówkowych.
Oddział towarowy.
Oddział zastawniczy i Kasa Zaliczkowa, ul. Bracka 1. 878 3 40
Składy towarowe, przy ul. Zacisze.
Detaliczna sprzedaż węgla, wapna i drzewa opałowego, przy ul. Warszawskiej.